

Тутунски комбинат АД Прилеп

СТАТУТ

Тутунски комбинат АД Прилеп
(Пречистен текст)

ЈУНИ 2019

Врз основа на член 383 ,став 1, точка 1, а во врска со член 287 од Законот за трговски друштва (Сл. весник на Р.С.М. бр. 28/2004), како и согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за трговски друштва (Сл. весник на Р.С.М бр. 84/2005; 25/2007; 87/2008; 42/2010; 48/2010; 24/2011; 116/12; 70/13; 119/13; 120/13; 187/13; 38/14; 41/14; 138/14; 88/2015; 192/15; 6/16, 30/16, 61/16, 64/2018, 120/2018 и 239/2018) Собранието на акционери на Тутунски комбинат акционерско друштво-Прилеп, на седницата одржана на ден 28.06.2019 година донесе:

СТАТУТ

на Тутунски комбинат АД Прилеп
(Пречистен текст)

ТУТУНСКИ КОМБИНАТ
АД-ПРИЛЕП СО П.О.
Бр. 02-811-18/1
Прилеп 28.06.2019 год.

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Статут се уредуваат:

- Општи прашања;
- Време на кое се основа Друштвото;
- Фирма и седиште на Друштвото;
- Печат, штембил и заштитен знак;
- Предмет на работење на Друштвото;
- Организација на Друштвото;
- Износ на основната главнина;
- Номинална вредност и број на акциите од секој род и класа;
- Права, обврски, ограничувања и погодности за основачите;
- Постапка за свикување и одржување на собрание;
- Застапување, преставување и потпишување на Друштвото;
- Општи акти и деловна политика;
- Видот, составот и начинот на избор на Одбор на директори како орган на управување на Друштвото и негова надлежност;
- Статусни промени
- Права и обврски на вработените;
- Деловна тајна;
- Заштита и унапредување на човековата околина;
- Форма и начин на објавувањата што ги врши Друштвото;
- Други одредби за прашања што се во согласност со закон, а се уредуваат со Статут.

Покрај одредбите на став 1 од овој член, Статутот содржи и други одредби, значајни за Друштвото коишто не се забранети со закон.

Член 2

Тутунски комбинат акционерско друштво Прилеп (во понатамошниот текст Друштвото) е трговско друштво во кое акционерите учествуваат со влогови во основната главнина, којашто е поделена на акции.

1. Време на траење на друштвото

Член 3

Друштвото е основано на неодредено време.

2. Фирма и седиште на Друштвото

Член 4

Друштвото работи под фирма “Тутунски комбинат “ акционерско друштво - Прилеп. Скратен назив на фирмата гласи: “Тут- ком“ АД Прилеп.

Фирмата определена со овој статут се менува со измена на Статутот.

Член 5

Седиштето на Друштвото е во Прилеп на улица “Прилепски бранители” бр. 85. Седиштето определено во овој Статут се менува со измена на Статутот.

3. Одговорност на друштвото и акционерите

Член 6

Во правниот промет со трети лица, Друштвото како правно лице може да стекнува права и да превзема обврски, да стекнува сопственост и други стварни права, да склучува договори и други правни работи, да тужи и да биде тужено пред суд, арбитража и друг избран суд и да учествува во други постапки.

Друштвото е запишано во Трговскиот регистар и има права и обврски на правно лице.

Друштвото со своите обврски одговара со сиот свој имот-полна одговорност.

Акционерите не одговараат за обврските на Друштвото, а сносат ризик во висина на својот основачки влог.

Содружниците, односно акционерите на трговското друштво одговараат неограничено и солидарно за обврските на друштвото во случаите, ако:

- го злоупотребиле друштвото како правно лице за да постигнат цели што за нив како поединци, се забранети;
- го злоупотребиле друштвото како правно лице за да им нанесат штета на своите доверители;
- спротивно на законот, располагале со имотот на друштвото како со свој сопствен имот или
- во своја корист или во корист на кое било друго лице го намалиле имотот на друштвото, а знаеле или морале да знаат дека друштвото не е способно да ги изврши своите обврски спрема третите лица.

Ставот 5 од овој член, соодветно се применува и за одговорноста на тајниот содружник.

4. Печат штембил и заштитен знак на друштвото

Член 7

Друштвото има печат и штембил.

Печатот на Друштвото има кружна форма, на кој е напишан текстот на фирмата на кирилско писмо.

Освен овој печат, Друштвото има ист таков печат на кој е напишан текст на фирмата на латинско писмо, за употреба во деловните односи со странство.

Член 8

Друштвото има штембил во правоаголна форма, на кој се напишани зборовите:” Тутунски комбинат” А.Д.- Прилеп и има простор за заведување на актот.

Друштвото има штембил со иста содржина напишан со латинско писмо и служи за употреба во деловните односи со странство.

Член 9

Печатот и штембилот се употребуваат на сите општи и поединечни акти и во кореспонденцијата на Друштвото.

Печатот и штембилот ги употребуваат и со нив ракуваат овластени лица од извршните директори.

Член 10

Друштвото има два заштитни знаци.

Едниот заштитен знак на Друштвото претставува цвет со листови од тутун во форма на глобус на земјината топка напечатен со златно-жолта боја. Над цветот стои 1873, а под цветот точка печатена со златно-жолта боја, дека пак вториот заштитен знак на Друштвото претставува квадратна рамка обележана со црна боја и бела позадина во која има штит со жолта основа и во средината е втиснат краткиот назив на друштвото "ТКР" испишано на латиница во сива боја, на горниот дел од штитот има круна со црна боја, од левата страна на штитот исправена фигура на коњ, а од десната страна на штитот исправена фигура на лав и двете фигури во црна боја, а на основата стои годината 1873 и под неа стои назив на друштвото Тутунски комбинат АД Прилеп во црна боја.

Заштитните знаци на друштвото од ставот 2 на овој член можат да се употребуваат поединечно или заедно на меморандум, хартии од вредност, реклами и пропагандни материјали, заеднички производи со други фирми и на други места по потреба.

II. ПРЕДМЕТ НА РАБОТЕЊЕ НА ДРУШТВОТО

Член 11

Предмет на работење на Друштвото се следните дејности од националната класификација на дејностите:

Дејности во внатрешниот трговски промет:

A/A ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО

01 Растително и животинско производство, лов и услужни дејности поврзани со нив.

01.1 Одгледување на едногодишни насади и посеви.

01.2 Одгледување на повеќегодишни насади и посеви.

01.3 Одгледување на саден материјал.

01.6 Помошни дејности во земјоделство и дејности кои се извршуваат после собраните посеви.

12 Производство на тутунски производи.

12.0 Производство на тутунски производи.

17 Производство на хартија и производи од хартија.

17.1 Производство на целулоза (пулпа), хартија и картон.

17.2 Производство на предмети од хартија и картон.

18 Печатење и репродукција на снимени медиуми (записи).

18.1 Печатење и услужни дејности во врска со печатење.

20 Производство на хемикалии и хемиски производи.

20.1 Производство на основни хемикалии, ѓубрива и азотни соединенија, пластика и синтетички каучук во примарни облици

20.2 Производство на пестициди и други агрохемиски производи

20.3 Производство на бои, лакови и слични премази, печатарско мастило и китови

23 Производство на други неметални минерални производи.

23.6 Производство на производи од бетон, цемент или гипс.

25 Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема.

25.1 Производство на метални конструкции.

25.6 Обработка и преслекување на метали; општи машински работи.

25.7 Производство на сечила, алати и метална опрема за општа намена.

25.9 Производство на останати фабрикувани метални производи.

27 Производство на електрична опрема.

27.1 Производство на електромотори, генератори, трансформатори и уреди за дистрибуција и контрола на електрична енергија.

27.2 Производство на батерии и акумулатори

27.3 Производство на кабел и електроинсталациски материјал

27.9 Производство на друга електрична опрема

- 28 Производство на машини и уреди неспоманати на друго место
- 28.1 Производство на машини за општа намена
- 28.2 Производство на други машини за општа намена
- 28.3 Производство на машини за земјоделство и шумарство
- 28.9 Производство на други машини за специјални (посебни) потреби
- 36 Собирање, обработка и снабдување со вода
- 36.0 Собирање, обработка и снабдување со вода
- 38 Дејности за собирање, обработка и отстранување на отпад; обновување на материјали
- 38.1 Собирање на отпад
- 38.2 Отстранување на отпад
- 38.3 Обновување на материјали
- 39 Дејности за санација и останати услуги на управување со отпад
- 39.0 Дејности за санација и останати услуги за управување со отпад
- Г/Г ГРАДЕЖНИШТВО**
- 41 Изградба на згради.
- 41.1 Развој на градежни проекти.
- 41.2 Изградба на станбени и нестанбени згради.
- 42 Нискоградба.
- 43.2 Електроинсталатерски, водоводни и канализациски инсталации и други градежни инсталатерски работи.
- 43.3 Завршни работи во градежништво
- Г/Е ТРГОВИЈА НА ГОЛЕМО И МАЛО; ПОПРАВКА НА МОТОРНИ ВОЗИЛА И МОТОЦИКЛИ**
- 45 Трговија на големо и мало со моторни возила и мотоцикли и поправка на моторни возила и мотоцикли.
- 45.2 Одржување и поправка на моторни возила
- 45.3 Трговија со делови и прибор за моторни возила.
- 45.4 Трговија со мотоцикли и делови и прибор за мотоцикли, одржување и поправка на мотоцикли.
- 46 Трговија на големо, освен трговија со моторни возила и мотоцикли.
- 46.1 Трговија на големо со надомест или врз основа на договор.
- 46.2 Трговија на големо со земјоделски суровини и живи животни.
- 46.3 Трговија на големо со храна, пијалоци и тутун.
- 46.6 Трговија на големо со други машини, опрема и прибор.
- 46.7 Друга специјализирана трговија на големо
- 47 Трговија на мало, освен трговија со моторни возила и мотоцикли.
- 47.1 Трговија на мало во неспецијализирани продавници.
- 47.2 Трговија на мало со храна, пијалоци и тутун во специјализирани продавници.
- 47.3 Трговија на мало со моторни горива и мазива во специјализирани продавници.
- 47.5 Трговија на мало со друга опрема за домаќинства во специјализирани продавници.
- 47.7 Трговија на мало со други стоки во специјализирани продавници.
- Н/Ж ТРАНСПОРТ И СКЛАДИРАЊЕ**
- 49 Копнен транспорт и ценоводен транспорт.
- 49.3 Друг патнички копен транспорт.
- 49.4 Товарен патен транспорт и услуги за преселување.
- 52 Складирање и помошни дејности во нревозот.
- 52.1 Складирање на стока.
- 52.2 Придружни дејности во превозот.
- И/З ОБЈЕКТИ ЗА СМЕСТУВАЊЕ И СЕРВИСНИ ДЕЈНОСТИ СО ХРАНА**
- 55 Објекти за сместување.
- 55.1 Хотели и слични објекти за сместување.
- 55.2 Одморалишта и останати објекти за пократок престој.
- 55.3 Кампови, автокампови и простори за кампирање.
- 56 Дејности за подготовка на оброци и послужување на храна.
- 56.1 Ресторани и останати објекти за подготовка и послужување на храна.
- 56.2 Услуги на доставување на храна и пијалоци за посебни прилики (кетеринг) и останати сервиси во врска со храната.
- 56.3 Подготовка и послужување на пијалоци.

62 Компјутерско програмирање, консултантски и сродни дејности.

62.0 Компјутерско програмирање, консултантски и сродни дејности.

63 Информативни услужни дејности.

63.1 Обработка на податоци, хостирање и слични дејности; интернет портали.

L/J ДЕЈНОСТИ ВО ВРСКА СО НЕДВИЖЕН ИМОТ

68 Дејности во врска со недвижен имот.

68.2 Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг).

68.3 Управување со недвижен имот со надомест или врз база на договор.

M/K СТРУЧНИ, НАУЧНИ И ТЕХНИЧКИ ДЕЈНОСТИ

69 Правни и сметководствени дејности

69.2 Сметководствени, книговодствени и ревизорски работи; даночно советување.

71 Архитектонски дејности и инженерство; техничко испитување и анализа.

71.1 Архитектонски дејности и инженерство и со нив поврзано техничко советување.

72 Научно истражување и развој.

72.1 Истражување и експериментален развој во природните, техничките и технолошките науки.

74 Останати стручни, научни и технички дејности.

77 Дејности на изнајмување и давање под закуп (лизинг).

77.1 Изнајмување и давање под закуп (лизинг) на моторни возила.

77.2 Изнајмување и давање под закуп предмети за лична употреба и за домаќинствата.

77.3 Изнајмување и давање под закуп на останати машини, опрема, како и материјални добра.

79.9 Останати резервациски услуги и дејности поврзани со нив.

S/O ДРУГИ УСЛУЖНИ ДЕЈНОСТИ

94 Дејности на организации врз база на зачленување.

94.1 Дејности на деловни организации, организации на работодавци и струковни организации врз база на зачленување.

95 Поправка на компјутери и предмети за лична употреба и за домаќинства.

95.1 Поправка на компјутери и опрема за комуникации.

Дејности во надворешниот трговски промет:

- Надворешна трговија со прехранбени производи
- Надворешна трговија со непрехранбени производи

Превоз на стоки во меѓународниот друмски сообраќај

Превоз на патници во меѓународниот друмски сообраќај

Основна дејност на друштвото е:

12.0 Производство на тутунски производи

Друштвото го извршува предметот на работењето-дејностите од овој член преку погоните, секторите, работните единици, работните места и бројот на извршителите со општ акт.

Член 12

Друштвото може да изврши промена на предметот на работење во секое време врз основа на образложен предлог за економска оправданост од Одборот на директори.

Одлука за промена на предметот на работење на Друштвото донесува Собранието со мнозинство на гласови кое не може да биде помало од 2/3 (две третини) од гласовите претставени на собранието.

III ОСНОВНА ГЛАВНИНА И АКЦИИ

1. Номинален износ на основната главнина и состав

Член 13

Основната главнина на друштвото е збир од сите влогови на акционерите и изнесува 140.190.534,85 евра односно 8.594.868.760,14 денари од кој 1.596.702.115,00 денари паричен влог и 6.998.166.644,89 денари непаричен влог.

Член 14

„Основна главнина“ е вкупниот износ на сите влогови на содружниците, односно акционерите, при што износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналната вредност на сите влогови, односно на номиналниот износ на сите акции од акционерското друштво.

Основната главнина на друштвото е поделена на акции.

Емитувани се вкупно 2.741.845 акции од кои 2.701.030 се обични акции а 40.815 се приоритетни -кумулативни акции без право на глас.

Член 15

Номиналната вредност на една акција изнесува 51,13 Евра.

2. Акции и други хартии од вредност

Член 16

Акцијата е хартија од вредност во којашто е престапен дел од основната главнина и во која се отелотворуваат правата на акционерот кој, како сопственик на акцијата не е доверител на Друштвото ниту сопственик на еден дел од имотот на Друштвото

Член 17

Акциите коишто ги издало-издава Друштвото се пренесуваат и се водат во форма на електронски запис во Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Северна Македонија во согласност со законот (во понатамошниот текст: ЦДХВ).

Акциите спрема Друштвото се неделиви.

Друштвото може да издава и акции над номиналниот износ - емисиски износ .

Член 18

Друштвото може, со измена на Статутот, да изврши поделба на акциите и истовремено да го намали нивниот номинален износ, под услов основната главнина да остане непроменета.

Друштвото може, со измена на Статутот, да изврши спојување на акциите и истовремено да го зголеми нивниот номинален износ под услов основната главнина да остане непроменета.

Член 19

Друштвото издава обични акции, а може да издава и други акции со различни права.

Акциите што даваат исти права сочинуваат ист род акции. Според правата, акциите можат да бидат обични и приоритетни.

Приоритетните акции можат да бидат од повеќе класи и не можат да бидат издадени со понизок номинален износ од номиналниот износ на обичните акции. Приоритетните акции од иста класа даваат исти права.

За издавањето акции за коишто се врзани посебни права (приоритетни акции) друштвото може да бара и посебни еднократни парични доплати и тоа при издавањето на акциите.

Член 19а

Обичните акции се акции кои им даваат на нивните сопственици:

1. право на глас во собранието на друштвото;
2. право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајната маса на друштвото.

Приоритетните акции, кога имаат право на глас, покрај правата од ставот (1) на овој член даваат и други повластени права, како што се правото на дивиденда во однапред утврден паричен износ или во процент од номиналниот износ на акцијата, право на првенство при исплата на дивиденда, правото на исплата на остаток од ликвидационата, односно стечајна маса и други права определени во статутот и во одлуката за издавање акции, во согласност со закон.

Приоритетните акции кои не даваат право на глас, покрај право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата на дел од остатокот од ликвидационата, односно стечајната маса на друштвото, на нивните сопственици им даваат:

- Право на дивиденда во однапред утврден паричен износ согласно одлуката за нивно издавање и
- Други права определени со Одлуката за нивно издавање во согласност со Закон.

Правата од ставот 2 и ставот 3 на овој член можат да се остваруваат поединечно или заедно.

Член 19б

Приоритетните акции можат да бидат кумулативни и партиципативни.

Кумулативната приоритетна акција му дава на сопственикот право на наплата на акумулираните неплатени дивиденди пред наплатувањето на какви било дивиденди на сопственикот на обични акции.

Партиципативната приоритетна акција му дава на сопственикот, покрај утврдената (фиксна) дивиденда, и право на исплата на дивиденда којашто им припаѓа на сопствениците на обични акции.

Член 19в

Секоја акција која дава право на глас дава право на еден глас во собранието на друштвото (во натамошниот текст: собрание).

Секоја обична акција дава право на глас во собранието.

Приоритетните акции, во согласност со одредбите на овој статут, можат да бидат издадени како акции со право на глас и како акции без право на глас. Вкупниот номинален износ на приоритетните акции без право на глас не може да биде поголем од 30% од основната главнина на друштвото. Вкупниот номинален износ на приоритетните акции, со и без право на глас, не може да биде поголем од вкупниот номинален износ на обичните акции во основната главнина на друштвото.

Забрането е издавање акции од ист род кои за ист номинален износ даваат различно право на глас во собранието.

3. Книга на акции

Член 20

Акциите се запишуваат во книга на акции (во понамошниот текст Акционерска книга) која што се води во Централниот депозитар на хартии од вредност во електронска форма, со означување на името и презимето на акционерот, ЕМБГ, број на лична карта, број на патна исправа, ако акционерот е странско физичко лице или друга исправа за утврдување на идентитетот - важечка во неговата земја и неговото државјанство, како и местото на живеење ,односно фирмата, седиштето на фирмата, ЕМБС, ако акционерот е правно лице и други информации.

Во акционерската книга се запишуваат и податоците што се определени во одлуката за издавање на акциите, сите оптоварувања на акциите определени со закон и со статут и забраните изречени со одлука на судот.

За акционер спрема Друштвото се смета секое лице запишано во Акционерската книга на начин определен со закон.

Упис на акции издадени при зголемување на основната главнина во Акционерската книга се врши по налог на Друштвото.

Промените во Акционерската книга се вршат според извршениот пренос на акции со тргување на берза или според преносот извршен на друг начин дозволен со закон.

Секој акционер има право, на негово барање, да му се овозможи увид во сите податоци запишани во Акционерската книга на друштвото на начин и под услови определени со закон.

Податоците од увидот можат да бидат употребени само за остварување на правата на акционерот.

Секој акционер има право да добие фотокопија од податоците запишани во акционерската книга на друштвото во коешто е акционер, по претходно барање доставено до Централниот депозитар за хартии од вредност. Направената фотокопија и податоците од фотокопијата можат да бидат употребени само за остварувања на правата на акционерот.

4. Издавање на други хартии од вредност и финансиски деривати

Член 21

Друштвото во согласност со закон и со овој Статут може до износот на основната главнина да издава конвертибилни обврзници коишто на доверителите им даваат право да ги заменат за акции во определен период на определена опција или во било кое време за време на траење на обврзницата, обврзници кои не обезбедуваат право на првенствено купување акции коишто Друштвото ги издава како и други обврзници.

Вкупната номинална вредност на една емисија на обврзници или комерцијални записи, не смее да изнесува повеќе од вредноста на главнината на друштвото.

Во случај кога емисијата на обврзници или на комерцијални записи е гарантирана од банка или од Република Северна Македонија, најголемата вредност на емисијата не смее да го надминува износот на главнината и износот на издадената гаранција.

Во случај кога емисијата на обврзници е обезбедена со недвижен имот, најголемата вредност на емисијата не смее да го надмине износот на главнината и 75% од вредноста на обезбедувањето.

Конвертабилните обврзници од став 1 од овој член, се издаваат на начин и според постапката кои со овој Статут се определени за издавање на акции.

Обврзниците се купуваат со готови пари.

Акционерите имаат право на првенство при стекнувањето на обврзниците од ставот 1 од овој член од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската унија.

Член 22

Друштвото може во согласност со закон да склучува опциски договори за купување и за продажба на акции и на обврзници и фјучерс договори на начин и според условите определени во овој Статут.

Начинот и условите под коишто Друштвото ги склучува опциските договори за купување и продажба на акции и на обврзниците, како и на фјучерс договорите, ги определува со своја одлука Одборот на директори според условите за работа и начинот на работа утврдени во овој Статут.

5. Зголемување на основната главнина

Член 23

Зголемувањето на основната главнина на Друштвото може да се врши:

- Со влогови;
- Со условно зголемување на основната главнина;
- Со одобрен капитал, и
- Од средствата на Друштвото.

Член 24

Зголемувањето на основната главнина се врши со одлука на собранието за зголемување на основната главнина. Одлуката за зголемување на основната главнина има карактер на одлука за измена на статутот, освен одлуката за зголемување на основна главнина што Одборот на директори ја донесува според одредбите од овој статутот за одобрен капитал.

Ако новоиздадените акции се издаваат со износ повисок од номиналниот износ на акциите, во одлуката за зголемување на основната главнина мора да се одреди износот под којшто акциите не можат да бидат издадени.

Одлуката за зголемување на основната главнина содржи податоци за износот, начинот и датумот на зголемувањето на основната главнина, бројот, родот и класите на акциите, паричните и непаричните влогови врз основа на коишто се преземаат новоиздадените акции и други податоци определени со закон и со одредбите за овој дел од ЗТД, според соодветниот начин на зголемување на основната главнина.

Одлуката за зголемување на основната главнина се донесува со мнозинство гласови кое не може да изнесува под две третини од акциите со право на глас претставени на собранието.

Ако постојат повеќе родови акции (обични и приоритетни) одлуката од ставот (1) на овој член е полноважна ако се согласат за тоа акционерите од секој род акции (обични и приоритетни). Одлуката за согласност акционерите од секој род акции ја донесуваат со истото мнозинство со коешто е донесена одлуката од ставот (1) на овој член.

Нова одлука за зголемување на основната главнина може да биде донесена само ако претходното зголемување на основната главнина е извршено и запишано во трговскиот регистар и кај депозитарот на хартии од вредност.

Член 25

Зголемувањето на основната главнина со влогови може да се врши само со издавање нови акции. Новоиздадените акции можат да се платат со пари и со внесување непарични влогови.

Зголемување на основната главнина може да се врши со парични и непарични влогови во согласност со законот.

Одлуката за зголемување на основната главнина со влогови може да биде донесена само ако биде уплатен во целост номиналниот износ на запишаните акции од претходната емисија.

Член 26

Друштвото може да донесе одлука за условно зголемување на основната главнина само заради остварување на следните цели:

- Доверителите на Друштвото да можат да го остварат правото на замена на конвертибилните обврзници со акции на Друштвото и правото на првенство за запишување на новите акции коишто Друштвото ќе ги издаде од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската унија.

- Подготовка за присоединување и за поделба со раздвојување со превземање или издвојување со превземање, и

- Остварување на правото на акции на вработените, на генералниот извршен директор и членовите на овие органи на Друштвото поврзани со него.

Во одлуката за условно зголемување на основната главнина се определуваат целта на условното зголемување на основната главнина лицата кои можат да го користат правото на првенство за запишување на ново издадените акции, рокот во којшто мора да се изврши условното зголемување на основната главнина, условите под коишто можат да се користат овие права, износот на коишто се издаваат акциите и мерилата и критериумите според коишто овој износ може да се пресмета.

Номиналниот износ на условно зголемената основна главнина не може да ја надмине половината од основната главнина на денот на донесувањето на одлуката за условно зголемување на основната главнина.

Правото за замена на обврзниците, односно правото на првенство за запишување акции од став 1, алинеја 1 од овој член се остварува со писмена изјава за претворање на обврзниците во акции, односно за запишување акции. На писмената изјава, соодветно се применува членот 429 од ЗТД.

Правото на првенство за запишување на новоиздадени акции, соодветно се применуваат и на остварување на правото на првенство за запишување на новоиздадени акции според одлуката за условно зголемување на основната главнина.

Органот на управување може најмногу за пет години по уписот на основањето на друштвото, односно за пет години по уписот на одлуката за измена на статутот во трговскиот регистар, преку издавање нови акции врз основа на влогови, да ја зголеми основната главнина до определен номинален износ (одобрен капитал).

Номиналниот износ на одобрениот капитал не може да ја надмине половината од основната главнина во времето кога е дадено овластување за условно зголемување на основната главнина.

Новите акции можат да се издадат само со согласност на мнозинството неизвршни членови.

Издавањето нови акции се врши според одредбите од овој Статут со којшто се уредува зголемување на основната главнина преку влогови, освен за прашањата за кој со закон поинаку е одредено.

Одредбите од овој Статут што се однесуваат на правото на првенство за запишување новоиздадени акции соодветно се применуваат и на остварување на правото на првенство за запишување на новоиздадени акции според одлуката за зголемување на основната главнина со одобрен капитал.

При условно зголемување на основната главнина правото на првенство за запишување на новоиздадените акции и остварување на правото на првенствено запишување на новоиздадените акции може да се користи од денот на пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската унија.

Член 27

Собранието може да ја зголеми основната главнина со одлука за зголемување на основната главнина со преобразба на добивката, резервите и нераспределените добивки коишто не биле распределени за дивиденда или за коишто не била определена друга намена: одлука за зголемување на основната главнина со средства на Друштвото.

Одлуката за зголемување на основната главнина со средствата на друштвото мора да е заснована на последната годишна сметка ревидирана од овластен ревизор за која ревизорот изразил мислење без резерва или мислење со резерва кое не ја доведува во прашање објективноста на годишната сметка, како и на годишниот извештај за работата на друштвото во претходната деловна година, одобрени од собранието.

Зголемување на основната главнина со средства на Друштвото може да се изврши со издавање нови акции. Во одлуката за зголемување на основната главнина се наведува на кој начин ќе се врши зголемувањето на основната главнина.

Акционерите имаат право на новоиздадените акции, сразмерно на учеството на нивните акции во дотогашната основна главнина.

Новите акции, издадени во согласност со овој Статут или одлуката на собранието за зголемување на основната главнина, учествуваат во добивката за онаа година во која е извршено зголемување на основната главнина.

6. Намалување на основната главнина

Член 28

Основната главнина може да биде намалена со:

- Намалување на номиналниот износ на еден или на повеќе родови или на класи на акции.
- Спојување на еден или на повеќе родови акции, со тоа што најмалиот номинален износ на споената акција не може да биде помал од едно евро.
- Повлекување на сопствени и на други акции, ако со повлекувањето се врши намалување на основната главнина.
- По намалувањето на номиналниот износ и бројот на акциите, односно по повлекувањето на сопствените и на други акции ако со повлекувањето се врши намалување на основната главнина и по уписот и по објавувањето на уписот на намалување на основната главнина во Трговскиот регистар, акциите се поништуваат.

Основната главнина не може да се намали повеќе од најмалиот номинален износ определен за основната главнина со ЗТД.

Намалувањето на основната главнина се врши со одлука за намалување на основната главнина што ја донесува собранието со мнозинство на гласови коешто не може да изнесува под две третини од акциите со право на глас преставени на собранието.

Ако постојат повеќе родови акции, за полноважноста на одлуката е потребна согласност на акционерите од секој род акции, со мнозинство коешто не може да биде помало од мнозинството утврдено со претходниот став на овој член. За давање согласност, акционерите од секој род акции донесуваат посебна одлука за согласност. Одлуката за согласност се донесува на начин и според условите утврдени со претходниот став на овој член.

Со одлуката за намалување на основната главнина се определуваат износот, целта, како и начинот за спроведување на намалувањето на основната главнина. Ако намалувањето на основната главнина се врши со цел да им биде вратен дел од намалената основна главнина на акционерите, тоа мора посебно да се наведе во одлуката.

Во поканата со којашто се свикува собранието на коешто се одлучува за намалувањето на основната главнина се наведуваат причината, целта и начинот на кој ќе се изврши намалувањето на основната главнина.

Член 29

Ако намалувањето на основната главнина се врши со намалување на номиналниот износ на акциите или со спојување на еден или на повеќе родови и класи акции со намалувањето на нивниот номинален износ на акционерите им се издаваат нови акции со нов номинален износ, сразмерно на тоа колку нивните акции учествувале во основната главнина пред намалувањето на основната главнина. Новите акции се од ист род и класа како и акциите за коишто се заменети.

Одборот на директори до ЦДХВ доставува барање да се извршат во акционерската книга на Друштвото измени соодветни на извршеното намалувањето на основната главнина така што да

се запише новиот номинален износ на акциите или намалувањето на бројот на акциите заради спојување или повлекување на акции.

Член 30

На акционерите може да им биде исплатен дел од намалената основна главнина дури по намирувањето на побарувањата на доверителите или по давањето обезбедување на нивните побарувања, во согласност со закон.

Исплатите во согласност со став 1 од овој член можат да се вршат ако е извршено намалување на основната главнина и ако е извршен упис на извршеното намалување во Трговскиот регистар. Акционерите неможат да бидат ослободени од обврската да ги уплатат недоплатените уплати за акциите односно ако не го уплатите влогот за којшто зеле обврска да го уплатат се додека не ги намират побарувањата на доверителите кои се пријавиле, односно ако Друштвото не даде соодветно обезбедување за нивните побарувања.

Ако е поднесена тужба за поништување на одлуката за намалувањето на основната главнина, исплатите не можат да се вршат, односно ослободувањето од натамошната уплата на акциите не настапува пред правосилноста на одлуката на судот.

Друштвото не може да исплаќа дивиденда поголема од 4% од основната главнина на Друштвото пред истекот на две години од годината во којашто е донесена одлука за намалувањето на основната главнина.

Ограничувањето од став 1 од овој член не се однесува ако Друштвото до уписот на одлуката за намалувањето на основната главнина во Трговскиот регистар ги намири побарувањата на доверителите или дало соодветни обезбедувања за нивните побарувања.

Член 31

Поедноставено намалување на основната главнина може да се врши само заради израмнување на номиналниот износ на основната главнина со понискиот номинален износ на основната главнина што ќе настане како последица од покривањето на загубата на Друштвото на товар на основната главнина.

Поедноставеното намалување на основната главнина се врши со одлука за намалување на основната главнина. Во одлуката за намалување на основната главнина се наведува дека целта за намалување на основната главнина е покривање на загубата и дополнување на законските резерви.

Основната главнина може да биде намалена на поедноставен начин само откако ќе биде потрошена нераспределената добивка и резервите на друштвото.

Член 32

Намалувањето на основната главнина може да се врши и со присилно повлекување на акции.

Повлекувањето на акциите се врши според закон и овој Статут.

Собранието, во одлуката за намалување на основната главнина ги определува начинот на којшто ќе се спроведе повлекувањето на акциите, рокот како и подробностите како тоа треба да се спроведе.

Не се постапува според ставот 2 на овој член ако акциите за коишто во целост е уплатен номиналниот или поголемиот износ за којшто се издадени:

- Бесплатно се дадени на располагање на друштвото, и
- Се повлечени на товар на добивката или на другите резерви ако тие можат да се користат за тоа.

Во случаите на ставот 4 од овој член во капиталната добивка се внесува износот којшто одговара на износот на основната главнина којшто отпаѓа на повлечените акции. Тие средства освен во случаите на намалување на основната главнина, не смеат да им се исплаќаат на акционерите.

Намалувањето на основната главнина, во согласност со ставот 4 од овој член, се врши со одлука на Одборот на директори. Во одлуката се определува целта на намалувањето на основната главнина.

Одлуката за намалување на основната главнина со повлекување на акции се запишува во Трговскиот регистар.

Член 33

На одлуката за намалување на основната главнина се врши предбелешка во Трговскиот регистар.

Во рок од 8 дена од денот по извршеното зголемување или намалување на основната главнина генералниот извршен директор поднесува пријава за упис во Трговскиот регистар.

Член 34

Повеќе акционери можат да бидат сосопственици на акции.

Сосопствениците на акции ги остваруваат своите права преку еден заеднички застапник.

Правните дејствија што ги превзема Друштвото спрема сосопствениците ги врши спрема заедничкиот застапник ако на Друштвото му е пријавен заеднички застапник. Ако на Друштвото не му е пријавен заеднички застапник, Друштвото може да превземе некое правно дејствие, односно да ја изрази волјата спрема кој било сосопственик со што се смета дека правното дејствие е преземено односно дека Друштвото ја изразило својата волја спрема сите.

Застапникот мора да биде запишан во акционерската книга во ЦДХВ.

За обврските од акциите сите сосопственици одговараат како солидарни должници.

Член 35

На предлог на Одборот на директори собранието може да донесе одлука Друштвото да стекнува сопствени акции со откуп коишто во целост се уплатени.

Правата од стекнатите сопствени акции мируваат.

Член 36

На предлог на Одборот на директори собранието може да донесе одлука Друштвото да издаде и акции во кои е содржано правото на Друштвото во определен рок да ги откупува така издадените акции. Откупот се врши под следните услови:

- Собранието да донесе одлука за откупот на таквите акции пред да бидат запишани;
- Акциите да бидат платени целосно;
- Откупот да се врши само со средства коишто ја надминуваат основната главнина и резервите, што според закон и овој Статут не смеат да се распределуваат на акционерите, и
- Износот којшто не е помал од номиналниот износ на издадените акции мора да се стави во резервите, којшто според законот и овој Статут не можат да се распределуваат, освен во случај на намалување на основната главнина.

Одредбата од став 1, алинеја 1 на овој член нема да се применува на откупите при коишто се употребуваат средства за издавање нови акции со коишто се откупуваат постојните акции, а во кои е содржано правото на откуп од страна на друштвото.

Друштвото мора да ги откупи издадените акции од став 1 на овој член во рок којшто не е подолг од една година од денот на нивното издавање.

Известување за откуп на акциите од став 1 на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија.

7. Право на добивка

Член 37

Акционерите учествуваат во поделбата на добивката на Друштвото што им припаѓа, под условите и начин утврдени со овој Статут .

Акционерите имаат право на учество во добивката освен ако, со одлуката на собранието за употреба на добивката, донесена врз основа на закон или на овој Статут, добивката е изоставена од распределбата меѓу акционерите.

Собранието може пред да ја утврди висината на дивидендата да формира посебна резерва заради сигурност на Друштвото или за што порамномерна дивиденда.

Дивидендата за секој род и класа на акции се плаќа сразмерно на сопствениците од тој род или класа на акции.

Член 38

По одобрувањето на годишната сметка и на финансиските извештаи и утврдувањето на постоењето на добивка за распределба, собранието го определува делот којшто им се доделува на акционерите во форма на дивиденда, според правата што ги дава родот и класата на акциите.

Одборот на директори може да исплати дивиденда во износ којшто не ја надминува вкупно остварената добивка искажана со годишната сметка и со финансиските извештаи, зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години или со резервите кои можат да се распределуваат, односно кои ги надминуваат законските резерви и резервите определени со овој Статут и ако се покриени загубите од претходните години, ако тие од кои било причини не биле покриени со последната одобрена годишната сметка и со финансиските извештаи.

Начините на плаќање на дивидендата ги утврдуваат акционерите на собранието.

Дивидендата се исплатува најдоцна во рок од 9 месеци по завршувањето на деловната година.

Доколу дивидендата не се исплати во рокот од ставот (4) на овој член, по истекот на овој рок на износот на дивидендата која треба да им се исплати на акционерите се пресметува законска затезна камата до денот на исплатата на дивидендата.

Понудата за плаќање на дивидендата или на авансите од дивидендата мора да биде направена во исто време на сите акционери според родот и класата на акциите.

Член 39

На акционерите може во текот на деловната година од предвидливиот дел од добивката да им се исплати аванс на име дивиденда.

Се овластува Одборот на директори во текот на деловната година врз основа на периодична сметка или периодични финансиски извештаи за трите, шестте, односно деветте месеци, потврдени од овластен ревизор на Друштвото да им исплати на акционерите аванс на име дивиденда.

Одборот на директори, може да го исплати авансот на дивиденда само до износот на добивката којашто е остварен во периодот за којшто се исплаќа авансот на дивиденда, при што неможе да ја надмине вкупната добивка остварена во претходната година одобрена со годишната сметка, зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години и со резервите кои можат да се распределуваат за оваа цел, намалени за износите коишто се издвојуваат за законските резерви и за резервите утврдени со овој статут за периодот за којшто се пресметува авансот на дивидендата, ако не се покриени загубите од претходните години, а тие од било кои причини не биле покриени со последната одобрена годишната сметка и со финансиските извештаи.

За исплата на аванс на дивиденда потребна е согласност на сите неизвршни членови на одборот на директори.

Член 40

Со одлука на собранието со којашто се одобрува плаќање на дивиденда се определува:

- Износот на дивидендата;
- Датумот на евиденција според којшто се определува листата на акционери кои имаат право да добијат дивиденда, и
- Планот за исплатата на дивидендата и денот на кој ќе се исплаќа и начинот на кој друштвото ги известува лицата кои имаат право на дивиденда според донесената одлука.

Ако по датумот на евиденција и денот на којшто дивидендата се исплаќа акционерот изврши пренос на акции кои му носеле право на дивиденда, ова право за примање на дивиденда се пренесува на лицето на коешто се пренесени акциите освен ако пренесувачот и лицето на коишто се пренесени акциите заедно не договориле нешто друго.

Член 41

Акционер кој примил од друштвото аванс од дивиденда, дивиденда или други средства по било која основа, има обврска да му ги врати на друштвото, ако друштвото докаже дека акционерот знаел или со оглед на околностите морал да знае дека распределбата на средствата е во спротивност со закон.

Правото за поднесување на тужба во случаите од став 1 од овој член застарува за 5 години од примањето на забранетото плаќање.

IV. ИНФОРМИРАЊЕ НА АКЦИОНЕРИТЕ, АКТИ И ДОКУМЕНТИ

Член 42

Заради остварување на своите права определени со закон и овој Статут секој акционер на друштвото и кога не учествува во управувањето, има право да биде лично информиран за работењето на друштвото и право на увид на книгите, актите и во другите документи на Друштвото.

Секој акционер има право да бара копии од актите и документите што се предмет на разгледување и одлучување на собрание. Одборот на директори е должен да им обезбеди копија, без надоместок, преку овластено лице. Во сите други случаи надоместокот не може да биде поголем од стварните трошоци.

Одборот на директори го определува начинот на објавувањето на податоците и извештаите за којшто со овој Статут е определена обврска за нивно објавување во дневен весник, или на друг начин и ги утврдува податоците и извештаите кои се објавуваат, а за кои смета дека се значајни за акционерите и друштвото, освен ако со закон поинаку не е определено.

Член 43

Друштвото во своето седиште мора да ги чува следните акти и документи:

- Статутот и другите акти, како и сите нивни измени и дополнувања, заедно со пречистените текстови;
- Записниците и сите други документи од сите собранија на акционерите;
- Записниците и сите одлуки од седниците на Одборот на директори
- Годишните сметки и финансиските извештаи коишто треба да се чуваат според законот;
- Прилози (исправи и докази) коишто се поднесени до Трговскиот регистар;
- Сите јавни повици за издавање на акции и хартии од вредност на друштвото;
- Целокупната писмена кореспонденција на друштвото со неговите акционери.
- Ажурирана листа со имиња и презимиња и адреси на сите избрани членови на Одборот на директори;
- Документите за залог на подвижни и недвижни предмети;
- Извештајот на овластениот ревизор и извештајот на овластениот проценител;
- Гласачките ливчиња и полномоштвата за учество на собранието во оригинал и копија;
- Колективниот договор на ниво на друштвото;
- Целокупната документација поврзана со одобрувањето на зделката со заинтересирана страна.
- Други акти и документи предвидени со закон и овој Статут.

Член 44

На секој акционер мора да му се обезбеди право на увид во актите и другите документи на друштвото од членот 43 на овој статут, во седиштето на друштвото, на начин определен во статутот.

Правото на информирање за записниците и одлуките од состаноците на органите на управување акционерите го остваруваат преку неизвршните членови на одборот на директори или преку надзорниот одбор.

Друштвото може да бара од акционерот кој бара увид, претходно да го информира друштвото за увидот, во рок не подолг од три дена пред денот на бараниот увид. Друштвото може да бара акционерот да ги плати трошоците за бараните копии, коишто не можат да бидат повисоки од стварните трошоци.

Ако друштвото не му дозволи на акционерот да оствари увид и копирање на актите и документите, акционерот може да поднесе предлог до судот да му се овозможи увид во актите и документите. Во предлогот, акционерот ги наведува актите и документите коишто сака да ги разгледа или да ги добие, како и формата во којашто сака да му бидат доставени.

Судот во рок од три дена од поднесувањето на предлогот донесува одлука со којашто го задолжува друштвото да му дозволи на акционерот - подносител на предлогот, да изврши увид во актите и документите коишто ги навел во предлогот или да му даде препис на актите и документите на трошок на друштвото.

Акционерот не може јавно да ги објавува или да ги презентира информациите, освен на акционерите, ако остварува пред надлежен орган некое право определено со закон, со статутот и со друг акт на друштвото, или ако тие веќе не се јавно објавени.

V. ВНАТРЕШНА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ДРУШТВОТО

Член 45

Друштвото е организирано како Тутунски комбинат акционерско друштво Прилеп.

Со Тутунски комбинат акционерско друштво Прилеп управуваат и непосредно раководат извршните директори на друштвото.

Тутунски комбинат акционерско друштво Прилеп е организиран во погони, работни единици, сектори и служби.

Внатрешната организација на друштвото се уредува со правилник за организација и систематизација кој се менува и дополнува на предлог од генералниот извршен директор, а ги донесува Одборот на директори .

Во друштвото можат да се организираат и други форми на организациони единици со одлука на Одборот на директори.

Член 46

Во друштвото лице со посебни овластувања и одговорности, освен извршните директори се:

- Директори на погони
- Менаџери на сектори.

Член 47

Кога друштвото врши било која дејност и работа од предметот на работење надвор од седиштето на друштвото може истата да ја врши и преку една или повеќе подружници.

Одлуката за организирање на подружница донесува Одборот на директори во согласност со овој Статут.

Подружницата нема својство на правно лице. Од работењето на подружницата права и обврски стекнува друштвото.

Подружницата работи под фирмата на друштвото при што задолжително се наведува нејзиното седиште, назив и зборот “подружница”.

Подружницата престанува ако Одборот на директори донесе одлука за престанување на подружницата.

VI. СОБРАНИЕ НА АКЦИОНЕРИ

1-Право на акционерите и право на учество во работата на собранието

Член 48

Акционерите своите права во друштвото ги остваруваат на собранието, освен ако со закон поинаку не е определено.

На секој акционер запишан во акционерската книга од денот на уписот му припаѓа право на учество во работата на собранието и право на глас самостојно или, преку свој полномошник, освен ако со закон поинаку не е определено.

Членовите на Одборот на директори учествуваат во работата на собранието без право на глас, освен ако не се акционери.

2. Надлежност на собранието

Член 49

Собранието одлучува само за прашања изречно определени со закон и со овој Статут, а особено за:

- Измена на статутот;
- Одобрување на годишната сметка, на финансиските извештаи и на годишниот извештај за работата на друштвото во претходната деловна година и одлучување за распределбата на добивката;
- Избор и отповикување на членовите на Одборот на директори ;
- Одобрување на работата и на водењето на работењето со друштвото на членовите на Одборот на директори;
- Промена на правата врзани за одредени родови и класи на акции;
- Зголемување и намалување на основната главнина на друштвото;
- Издавање акции и други хартии од вредност;
- Назначување овластен ревизор за ревизија на годишната сметка и на финансиските извештаи;
- Преобразба на друштвото во друга форма на друштво како и за статусните промени на друштвото.
- Престанување на друштвото, и
- Одлучува за купување и оттуѓување на недвижности, основни и обртни средства, ситен инвентар, резервни делови, услуги и непотребна залиха вклучувајќи и подигање или давање на заем, кредит, залог или гаранција во износ над 20% , односно над 50% од книговодствената вредност на имотот на друштвото, согласно одредбите за голема зделка од Статутот на друштвото и ЗТД.

Собранието не може да одлучува за прашања од областа на управувањето, односно од областа на водењето на работењето на друштвото што се надлежност на органите на управување, освен ако тоа со закон поинаку не е определено.

3. Претседавач со собрание

Член 50

Собранието избира претседавач кој претседава со седницата на собранието (во понатамошниот текст: претседавач со собрание). Претседавачот со собрание го определува редоследот на работите и го одржува редот на седницата на собранието, а може да утврди и правила за водење на седницата на собранието.

Претседавачот со собранието се избира за секое одделно собрание со мнозинство на гласови од акциите со право на глас преставени на собранието.

Мандатот на претседавачот со собранието трае до изборот на претседавач на наредното собрание коешто треба да биде одржано.

За претседавач со собранието може да биде избрано секое лице коешто застапува акционери. За претседавач со собранието неможе да биде избран член на Одборот на директори.

Собранието избира записничар и двајца полномошници на акционери, заверувачи на записникот, освен ако записникот не го води нотар. Кога собранието одлучува за измена на податок што во согласност со член 298 од Законот за трговски друштва се запишува во Трговскиот регистар, записникот го води нотар.

Собранието избира и комисија од 3 члена за спроведување на тајно гласање доколку е потребно и други физички лица (бројачи на гласови и други).

4. Годишно собрание

Член 51

Годишното собрание го свикува Одборот на директори најдоцна три месеци по составувањето на годишната сметка, на финансиските извештаи и на годишниот извештај за работата на друштвото во претходната деловна година, а не подоцна од шест месеци од завршувањето на календарската година или четринаесет месеци од одржувањето на последното годишно собрание.

На годишно собрание:

- Се разгледуваат и усвојуваат годишната сметка, финансиските извештаи и годишниот извештај за работата на Друштвото во претходната деловна година.
- Се одлучува за употребата на чистата добивка или за покривање на загубата, и
- Се одобрува работата на членовите на Одборот на директори.

Ако Одборот на директори не го свика годишно собрание навреме, собранието без одлагање го свикуваат неизвршните членови на Одборот на директори.

Ако годишното собрание не го свикаат неизвршните членови на Одборот на директори или ако од кои било други причини не се одржи во рокот определен во став 1 од овој член, одлука за свикување на годишно собрание може да донесе судот по предлог на било кој акционер.

Годишното собрание по завршувањето на деловната година, задолжително одлучува за одобрување на работата и за водењето на работењето на Друштвото од страна на членовите на Одборот на директори. За одобрување на работата на членовите на Одборот на директори се гласа одделно за секој член на одборот.

Расправата и одобрувањето на работата на Одборот на директори, односно за начинот на водењето на работењето на Друштвото мора да биде поврзана со расправата за годишната сметка, финансиските извештаи и годишниот извештај за работата на Друштвото во претходната деловна година.

Ако годишното собрание не ја одобри работата на Одборот на директори или на некој од членовите на овој орган на истата седница, собранието може да одлучи да пристапи кон избор на сите членови на Одборот на директори или кон избор на нови членови на овој орган на местото на оние на кои собранието не им ја одобрило работата. Собранието може да одлучи членовите на Одборот на директори на кои им ја одобрило работата да продолжат да ги вршат неодошните работи во Друштвото до изборот на полниот состав на овој орган што ќе се врши на продолжена седница што се одржува во рок не пократок од осум дена и не подолг од петнаесет дена од денот на објавувањето на датумот на којшто ќе продолжи седницата на годишното собрание. Денот на одржувањето на продолжената седница се објавува во дневен весник.

Одлуката за одобрување на работата на сите членови на Одборот на директори не го исклучува правото да се бара надомест на штета.

Одредбите од овој статут со кој што се уредува собранието се применуваат и на годишното собрание, освен ако со закон поинаку не е определено.

5. Свикување и одржување на собрание

Член 52

Кога тоа го бара интересот на Друштвото и на акционерите, во времето меѓу две годишни собранија може да се свика собрание.

Одборот на директори, односно неизвршните членови на Одборот на директори можат со мнозинство гласови од своите членови, кога тоа е определено со закон, по своја иницијатива или по барање на акционер, да донесат одлука за свикување собрание.

Барање за свикување собрание можат да поднесат и акционери кои имаат најмалку една десетина од сите акции со право на глас. Во барањето што го поднесуваат по писмен пат, акционерите кои бараат свикување на собрание мораат да ги наведат целта и причините за

свикувањето на собранието, своето име и презиме, местото на живеење и ЕМБГ, односно фирмата, седиштето и ЕМБС ако акционерот е правно лице. Кон барањето акционерите доставуваат и извод од акционерската книга издадена од ЦДХВ во којшто е наведен бројот на акциите со право на глас коишто ги поседуваат во друштвото.

Барањето се доставува до Одборот на директори во седиштето на друштвото. Барањето може да биде содржано во еден документ или во два или повеќе документи потпишани од акционерите кои имаат најмалку една десетина од вкупниот број на акциите со право на глас.

Одборот на директори во рок од 8 дена од денот на приемот на барањето на акционерите за свикување собрание донесува одлука за прифаќање или за одбивање на барањето. Во одлуката за одбивање на барањето мора да се наведат причините поради коишто е така одлучено.

Ако по барањето на акционерите кои имаат мнозинство од сите акции со право на глас Одборот на директори не свика собрание во рок од 24 часа од денот на поднесувањето на барањето, акционерите можат да поднесат предлог за свикување собрание до судот.

6. Јавен повик и содржина на јавниот повик

Член 53

Собранието се свикува со покана или со објавување на јавен повик.

Јавниот повик за одржување на седница на собранието се објавува на половина страница во најмалку еден дневен весник што излегува на целата територија на Република Северна Македонија. Друштво, треба да ја објави содржината на јавниот повик и на насловната страница од својата официјална интернет страница, а кога нивните акции котираат на берза да ја поднесат за објавување и на интернет страницата на берзата.

Рокот којшто тече од денот на објавувањето на јавниот повик, односно од денот на испраќањето на поканата за учество на собранието до денот на одржувањето на собранието не може да биде пократок од 30 дена до денот на одржувањето на собранието.

Одборот на директори го определува денот (датум на евиденција) којшто ќе го користи за испраќање на покани според изводот од акционерската книга, којшто не може да биде подолг од 3 дена.

Член 54

Јавниот повик за свикување собрание ги содржи следните податоци:

- Фирмата и седиштето на друштвото;
- Место и датум на одржување на собранието;
- Други процедурални формалности, пропишани со овој Статут што се од значење за присуството на собрание;
- Дневен ред според кој ќе работи собранието, и
- Начинот на којшто се достапни материјалите што се подготвени за собранието коешто е свикано.

Материјалите мораат да бидат доставени до акционерите од денот на испраќањето на поканата односно од објавувањето на јавниот повик.

Член 54-а

Во јавниот повик, односно во поканата за одржување на седница на собрание на друштво, се наведува местото на одржување на седницата и се прикажува предложениот дневен ред на седницата на собранието.

Јавниот повик, односно поканата за одржување на седница на собрание на друштвото од ставот 1 на овој член содржи опис на постапките според кои акционерите учествуваат и гласаат на седница на собранието, а особено за тоа како:

- акционерите можат да вклучат точки во дневниот ред на собранието и да предлагаат одлуки со информација за тоа како истото можат да го прават откако ќе им се достави поканата, односно откако ќе се објави повикот, како акционерите можат да поставуваат прашања до друштвото за точките од дневниот ред на седницата на собранието и со информација за рокот до кој тоа можат да го сторат. По исклучок, јавниот повик, односно поканата може да ги содржи само последните рокови до кои може да се предлагаат точки на дневниот ред, поставуваат

прашања, односно да се предлагаат одлуки ако во поканата, односно во јавниот повик е наведена официјалната интернет страница на друштвото со упатување дека на истата можат да се најдат детални информации за начинот на предлагање точки на дневниот ред, поставување прашања и предлагање одлуки од страна на акционерите.

-се одвива постапката за гласање преку полномошник, како ќе им се направат достапни обрасците за гласање преку полномошник на акционерите кога друштвото има подготвено такви обрасци и информација за тоа како друштвото е подготвено да ги прими електронски известувањата од страна на акционерите за дадени овластувања на полномошници.

Во јавниот повик, односно во поканата за одржување на седница на собрание на друштвото треба да биде наведена адресата на официјалната интернет страница на друштвото на која ќе бидат достапни информациите од членот 54-а на овој статут.

Член 54-б

Во период кој не може да започне подоцна од дваесет и првиот ден пред денот на одржување на седница на собранието на друштвото, друштвото на својата интернет страница ги објавува најмалку следниве информации:

- содржината на јавниот повик, односно поканата за свикување на седница на собрание на друштвото;
- вкупниот број на акции и вкупниот број на гласачки права кои произлегуваат од акциите со право на глас на денот на објавата на јавниот повик, односно на денот на испраќање на поканата, вклучително и вкупен број на акции од секој род и класа;
- документи и материјали кои ќе се разгледуваат на седницата на собранието на друштвото;
- предложените одлуки за донесување или каде што такви нема предложено, мислења на овластен орган или тело на друштвото по секоја точка од предложениот дневен ред на седницата на собранието на друштвото;
- предложените одлуки од акционерите кои друштвото веднаш откако ќе ги прими треба да ги објави и
- обрасците за гласање преку полномошник. Во случај ако друштвото на акционерите не им ги направи обрасците достапни за електронско преземање од неговата интернет страница, тогаш на истата страница друштвото објавува како обрасците можат да се добијат во писмена форма и на свој трошок, а по барање на акционер, ги доставува обрасците.

7. Известување и доставување

Член 55

Ако со закон и со овој Статут е определено да се врши известување, односно доставување материјал и друга информација од друштвото до акционерите и до друштвото соодветно на карактерот и значењето на информацијата, тоа мора да биде извршено преку препорачана пратка, телеграма, факс, електронска пошта или дневен весник.

Известувањето, односно доставувањето материјал и друга информација од ставот 1 на овој член од друштвото до акционерите се смета дека е извршено ако:

- Е испратено со препорачана пратка или со телеграма преку пошта, на местото на живеење пријавено од страна на акционерот во ЦДХВ, или
- Е испратено преку факс, на електронска пошта или на електронска адреса од страна на акционерот, или
- Е објавено во дневен весник.

Известувањето односно доставувањето материјал и друга информација од ставот 1 на овој член од друштвото до акционерите се смета дека е примено:

- Кога е пристигнато на местото на живеење на акционерот и запишано во акционерската книга;
- Кога е лично достапно, односно примено од овластено лице на Друштвото, член на Одборот на директори, односно од акционер кое е физичко лице.

- Кога е примено по електронски пат којшто може да се потврди испраќањето и приемот.
- Со денот наведен во потврдата за предавање препорачана пратка или испраќање телеграма вклучувајќи ги и случаите на испратена, а не примена и подигната препорачана пратка, односно телеграма.

Известувањето, односно доставувањето материјал и друга информација од акционер до друштвото се смета дека е примено:

- Кога е пристигнато во седиштето на друштвото коешто е запишано во Трговскиот регистар;
- Кога лично е примено од овластено лице на друштвото односно од член на Одборот на директори;
- Кога е примено по електронски пат кај којшто може да се потврди испраќањето и приемот, и
- Со денот наведен во потврдата за предавање препорачана пратка или за испраќање телеграма вклучувајќи ги и случаите на испратена, а не примена и подигната препорачана пратка, односно телеграма.

8. Дневен ред и негово дополнување

Член 56

Собранието може да одлучува за прашања коишто се уредно ставени на дневен ред.

Собранието може да расправа, без право на одлучување и за прашања коишто не се уредно ставени на дневен ред.

Акционери кои заедно поседуваат најмалку 5% од вкупниот број на акциите со право на глас можат по писмен пат да бараат дополнување на дневниот ред со вклучување на една или повеќе точки на дневен ред на собранието коешто веќе е свикано.

Барањето за вклучување на една или повеќе точки во дневен ред на собранието коешто е свикано се испраќа до свикувачот на собранието, односно до лицето определено од судот да свика собрание во согласност со закон и тоа во рок од 8 дена од денот кога е објавен јавниот повик за учество на собранието.

Барањето за вклучување една или повеќе точки во дневен ред на собрание коешто е свикано не може да се одбие, освен во случаите:

- Ако акционерите го пропуштиле рокот од ставот 4 на овој член.
- Ако акционерите не поседуваат доволен број акции со право на глас во друштвото, во согласност со ставот 3 од овој член.
- Ако предлогот не ги исполнува другите услови предвидени со закон, и
- Ако точката односно точките коишто се бараат да бидат вклучени во дневниот ред на собранието не спаѓаат во надлежност на собранието или не се во согласност со закон и овој Статут.

Ако барањето од ставот 4 од овој член не е ставено на дневен ред освен во случаите од ставот 5 на овој член, конечна одлука по барањето донесува собранието при усвојувањето на дневниот ред.

Барањето за вклучување една или повеќе точки во дневниот ред на свикано собрание органот што го свикал собранието односно лицето определено од судот да свика собрание, го испраќа до сите акционери, односно го објавува на ист начин на којшто го објавил јавниот повик за учество на свиканото собрание, најдоцна 8 дена пред денот на неговото одржување.

9. Пријавување и евиденција за присуство на собрание

Член 57

Секој акционер односно полномошник на акционер кој има намера да учествува на свикано собрание е должен да го пријави своето учество на собранието (пријава за учество на собранието) најдоцна пред почетокот на седницата на закажаното собрание. Списокот на пријавените акционери го подготвува Одборот на директори, односно лицето овластено за свикување на собранието.

Списокот на пријавените акционери од ставот 1 на овој член се става на увид во седиштето на друштвото.

Пред почетокот на одржувањето на собранието, Одборот на директори, односно лицето овластено за свикување на собранието го споредува списокот на пријавените акционери односно полномошници на акционери според состојбата во акционерската книга добиена од ЦДХВ 48 часа пред одржувањето на седницата на собранието.

Пред почетокот на одржувањето на собранието, списокот од ставот 3 на овој член го потпишува секој акционер односно полномошник на акционери со што го верификува своето присуство на собранието (верификуван учесник на собранието). Потпишаниот список со свој потпис го заверуваат претседавачот со собранието и записничарот.

По заверката на списокот претседавачот со собранието го констатира кворумот за работа.

Заверениот список од ставот 4 на овој член им се дава на увид на сите учесници на собранието пред првото гласање. Секој верификуван учесник на собранието може да бара копија на потпишаниот список, на свој трошок, којшто не може да биде поголем од вистинскиот трошок.

10. Полномошник и полномошно

Друштвото не смее да ги ограничува лицата да бидат полномошници на собрание, освен кога кај нив постои состојба на конфликт на интерес во смисла на ставот (2) од овој член.

Состојба на конфликт на интерес постои кога има ризик лицето да има интерес поинаков од интересот на акционерот од кого добило овластување да биде негов полномошник, а особено во случај кога лицето е:

- член на органот на управување, односно член на органот на надзор на друштвото, вклучително и членовите на неговото потесно семејство;
- раководно лице во друштвото или член на неговото потесно семејство;
- член на органот на управување, односно на органот на надзор, вработен или овластен ревизор на поврзани или зависни друштва со друштвото, вклучително и членовите на неговото потесно семејство;
- застапник по закон или друго овластено физичко лице од друштво или од друго правно лице што е во сопственост на друштвото и
- вработен или овластен ревизор во друштвото.

Во случај кога постои конфликт на интерес во смисла на одредбите од ставот 2 на овој член, лицето не може да биде полномошник.

По исклучок од ставот 3 на овој член, за полномошник на собрание, можат да бидат овластени лица кај кои има конфликт на интерес во смисла на ставот 2 од овој член, само под услов ако тие:

- претходно им обелодениле на акционерите дека кај нив има конфликт на интерес и
- добиле конкретни инструкции за гласање во писмена форма од акционерите од кои се овластени да бидат нивни полномошници за секоја предложена одлука за гласање по точките на дневниот ред на седницата на собранието за која им важи полномошното.

По исклучок од ставот 3 на овој член правни лица можат да овластат со полномошно лице кое е член на нивен орган на управување или е вработен кај нив, да учествува и да гласа на седница на собрание.

Секој може да го извести друштвото од ставот 4 на овој член за постоење на конфликт на интерес кај кое било лице кое има добиено полномошно од акционер. Одборот на директори на друштвото по добивањето на информација за постоење на конфликт на интерес кај едно лице задолжително мора да ја провери таа информација и да побара од лицето за кое друштвото е известно дека кај него постои конфликт на интерес да му ги обелодени сите информации во врска со можното постоење на таквата состојба.

Друштвото од ставот 4 на овој член без одлагање на својата интернет страница го објавува идентитетот и причините за постоење на конфликт на интерес кај полномошниците.

Полномошното дадено согласно со ставот 4 од овој член на лице кај кое постои конфликт на интерес согласно со ставот 2 на овој член важи од денот кога ќе се објави идентитетот на лицето со причината за постоење на конфликт на интерес на интернет страницата на друштвото.

Дејствијата извршени од полномошници кај кои постоел конфликт на интерес, но истиот не им бил претходно обелоденет на акционерите од кои биле овластени како полномошници, како и на друштвото ќе се сметаат за лица на кои не им е дадено полномошно.

Член 58-а

Акционерите можат да овластат полномошник на седница на собрание на друштвото со давање полномошно во писмена форма без обврска да го заверат полномошното кај нотар. Акционерите треба веднаш да го известат друштвото за секое полномошно дадено во писмена форма. Акционер кој нема да го извести друштвото за даденото полномошно ќе се смета дека не го дал полномошното.

Ако друштвото има утврдено образец за давање полномошно во писмена форма, тогаш образецот треба да биде испратен на трошок на друштвото лично до секој акционер или да се направи достапен за преземање од интернет страницата на друштвото на начин што акционерите би можеле да го преземат електронски за да го отпечатат, пополнат и потпишат. Кога акционер од која било причина технички не може да го преземе образецот за давање полномошно од интернет страницата на друштвото или ако му бил испратен лично по пошта, а образецот не го примил, тој може да користи и други видови обрасци за давање полномошно во писмена форма.

Друштвото е должно да уважи полномошно дадено во писмена форма ако било писмено известно од акционерот давател на полномошното. Друштвото може да бара утврдување на личниот идентитет на акционерот како услов за уважување на полномошното, односно за верификација на инструкциите за гласање ако такви му се дадени на полномошникот, но не смее да бара полномошното да се завери од нотар или да биде потврдено од домашен или странски надлежен орган како услов за уважување на полномошното, односно инструкциите за гласање.

Одредбите на овој член соодветно се применуваат и на откажувањето на полномошно по писмен пат.

Член 58-б

Акционерите можат да овластат полномошници и/или на истите да им дадат инструкции за гласање на електронски начин.

Друштвото е должно на акционерите да им обезбеди користење на електронски систем преку кој акционерите ќе можат да се регистрираат, да овластуваат свои полномошници и на истите да им даваат инструкции за гласање на седницата на собранието на друштвото.

Одредбите од овој член соодветно се применуваат и на откажувањето на полномошно на електронски начин.

11. Кворум за работа. одлучување и право на глас

Член 59

Собранието може да работи (кворум за работа) ако на седницата присуствуваат верификувани учесници на собранието кои поседуваат најмалку мнозинство од вкупниот број на акциите со право на глас.

Ако на собранието не се обезбеди кворум за работа од ставот 1 на овој член, собранието не може да почне со работа. За време што не е подолго од 15 дена од денот на којшто е закажано одржувањето на собранието коешто немало кворум за работа се закажува нов термин за одржување на собранието (презакажано собрание) коешто се одржува во овој рок. Новиот

термин за одржување на презаказаното собрание се објавува на начин на којшто е објавено свикувањето на собранието коешто немало кворум за работа.

Учеството на презаказаното собрание повторно не се пријавува. Пред да се започне со работа на презаказаното собрание се пристапува кон потпишување на списокот, со што секој присутен го верификува своето присуство на презаказаното собрание. Потпишаниот список со свој потпис го заверува претседавачот со собранието и записничарот. По заверката на списокот претседавачот со собранието го констатира присуството на акционерите односно полномошниците на акционери, односно кворумот за работа на собранието. Секој верификуван учесник на презаказаното собрание може да бара копија на потпишаниот список на свој трошок.

На презаказаното собрание може да се одлучува само по прашања утврдени во дневниот ред за првото свикување на собранието без оглед на бројот на присутните акционери односно полномошници на акционери. На презаказаното собрание не може да се одлучува за прашањата за коишто, според закон, се одлучува со поголемо мнозинство од мнозинството од кворумот од ставот 1 на овој член.

Член 60

Одлуките на собранието се донесуваат со мнозинство на гласови од акциите со право на глас преставени на собранието, освен ако со закон и со овој Статут не е определено поголемо мнозинство за донесување на одредени одлуки.

Член 61

Ако дојде до прекин на седницата на собранието што започнало со работа, присутните акционери односно полномошници на акционери на седницата на собранието можат да одлучат собранието да продолжи со работа во време и место коешто се определува со мнозинство гласови од кворумот за работа на собранието (продолжување на прекината седница на собранието). Одложувањето не може да биде подолго од 8 дена од денот на прекилот.

Ако дојде до прекин на седница на собрание што започнала со работа, а собранието не донело одлука за продолжување со работа, во согласност со ставот 1 на овој член претседавачот со собранието го определува времето и местото на продолжувањето на прекинатата седница на собранието, освен ако со овој Статут поинаку не е определено.

Учеството на продолжувањето на прекината седница на собранието повторно не се пријавува. Акционер односно полномошник на акционер кој не го пријавил учеството на собранието чијашто седница е прекината има право да го пријави своето учество пред почетокот на продолжената седница според состојбата во акционерската книга. На почетокот од работата на продолжената седница на собранието се пристапува кон повторно потпишување на списокот на пријавените акционери односно полномошници на акционери, со што секој присутен го верификува своето присуство на продолжението на прекинатата седница на собранието. Потпишаниот список со свој потпис повторно го заверуваат претседавачот со собранието и записничарот. По заверувањето на списокот претседавачот со собранието го констатира кворумот за работа на продолжението на прекинатата седница на собранието.

Заверениот список од ставот 3 на овој член им се дава на увид на сите учесници на продолжението на прекинатата седница на собранието пред првото гласање. Секој верификуван учесник на собранието може да бара копија од потпишаниот список на свој трошок.

Ако на продолжената седница на собранието нема кворум за работа или таа не се одржи во рокот од ставот 1 на овој член, се закажува ново собрание според условите, начинот и постапката определени со закон и овој Статут.

Одлуките донесени на собранието коешто по започнувањето со работа ја прекинало работата, без разлика на тоа дали ќе продолжи со работа, се сметаат за полноважни. На седницата на којашто собранието продолжило да работи, Собранието расправа и одлучува само по точките коишто не се разгледани и по коишто не е одлучувано.

Член 62

Со давањето на акциите во залог, акционерот не го губи правото на глас.

За акциите во сопственост на малолетник или на друго деловно неспособно лице, правото на глас го остварува неговиот законски застапник, односно старател, лично или преку полномошник, определен со писмено полномошно заверено кај нотар.

За акциите во сопственост на починато лице до завршувањето на оставинската постапка, правото на глас го остварува заедничкиот застапник определен од наследниците на починатиот со писмено полномошно заверено кај нотар.

За друштвото во ликвидација или во стечај коешто има акции во друго правно лице, гласа ликвидаторот, односно стечајниот управник или од нив определениот полномошник со писмено полномошно заверено кај нотар.

Ништовен е договорот со кој полномошникот на акционер се обврзува да го врши правото на глас според упатството на Одборот на директори. Ништовен е договорот со кој полномошникот на акционер се обврзува да гласа за секој предлог на Одборот на директори.

Член 63

Собранието одлучува со јавно гласање. За броењето на гласови собранието избира најмалку еден бројач на гласови.

Одлуките на собранието влегуваат во сила со денот на донесувањето, освен ако во одлуката не е утврден друг датум на влегување во сила.

Сите избори за член на Одборот на директори или за отповикување на членовите на овој орган гласањето е јавно.

По барање на еден или на повеќе акционери односно полномошници на акционери кои имаат најмалку една десетина од вкупниот број на акции со право на глас се пристапува кон тајно гласање.

Член 64

Ако собранието одлучи гласањето да се врши тајно, во тој случај тајното гласање го спроведува комисија за спроведување на тајно гласање избрана од собранието. Комисијата е составена од 3 члена од редот на акционерите односно полномошниците на акционери. Во комисијата не може да се избере акционер, односно друго лице кое е член на орган на Одбор на директори и претседавачот со собранието на кошто се врши тајното гласање. Комисијата за спроведување на тајно гласање е должна да работи непристрасно и праведно.

Комисијата ја определува содржината на гласачките ливчиња, се грижи за умножување на гласачките ливчиња, ги нумерира гласачките ливчиња, ги пребројува гласовите и поднесува писмен извештај за спроведеното тајно гласање во којшто утврдува колку ливчиња биле употребени за спроведеното тајно гласање, колку ливчиња останале неупотребени и ги утврдува резултатите од гласањето. Извештајот за спроведеното тајно гласање го потпишуваат сите членови на комисијата.

Гласачкото ливче мора да ги содржи имињата и презимињата на сите кандидати кој се избираат со тајно гласање.

Кога се врши тајно гласање, ливчето за гласање мора да ги содржи прашањата за коишто ќе се гласа, опцијата за гласање “за” ,”против” и “воздржани” за секое прашање или група на прашања или друга јасна опција, како и објаснување за начинот на којшто се врши тајното гласање.

Гласачките ливчиња (употребените и неупотребените), извештајот за спроведеното гласање и другиот изборен материјал се чуваат на ист начин како и записниците од собранието.

Член 65

Кога со одлука на собранието, односно со одлука за измена на статутот се менува, односно ограничува кое било право врзано за некој род акции, таа одлука се смета за полноважна ако акционерите кои го преставуваат соодветниот род акции дадат согласност со донесување одлука за согласност со мнозинство определено во закон и во овој статут.

Акционери од ставот 1 на овој член донесуваат одлука за согласност на исто собрание со другите акционери, но со одделно гласање (одвоено гласање), освен ако со закон поинаку не е определено. Одвоено гласање можат да побараат акционери кои имаат најмалку една десетина од вкупниот број на акциите кои можат да учествуваат во гласањето за донесување одлука за согласност.

Член 66

Ако износот што треба да се плати од дивидендата за приоритетните акции без право на глас не е платен или не е целосно исплатен за една година и ако тоа не се плати дополнително во наредната година, покрај полниот износ на дивидендата за таа година, приоритетните акции без право на глас даваат право на глас се додека не се исплатат тие износи. Во тој случај, приоритетните акции учествуваат и при пресметувањето на кворумот за работа и за одлучување како и акциите со право на глас.

Член 67

За одлука со којашто се укинува повластено право, е потребна согласност на сопствениците на приоритетните акции.

За издавање на приоритетни акции кои при распределбата на добивката или при исплатата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на друштвото имаат првенство е потребна согласност на сопствениците на приоритетните акции.

Сопствениците на приоритетни акции ја даваат согласноста со посебна одлука. Одлуката се донесува со мнозинство гласови коешто не може да изнесува под две третини од претставените приоритетни акции.

Ако повластените права бидат укинати приоритетните акции без право на глас стекнуваат право на глас.

Член 68

Секој акционер има право да поставува прашања по секоја од точките од дневниот ред на седницата на собранието на друштвото.

Правото да се поставуваат прашања од акционерите и обврската на друштвото да одговори на поставените прашања може да биде претходно условено од потребата да се потврди личниот идентитет на акционерите кои поставиле прашања, одржувањето на ред во заседавањето и работата на собранието, или преземање активности за зачувувањето на доверливоста во работењето и деловните интереси на друштвото.

Акционер на кој му е ускратено известувањето може да побара во писмена форма неговото прашање, барање и причините поради коишто тој е лишен од известувањето да бидат внесени во записникот од расправата.

Друштвото е должно одговорите на поставените прашања на седница на собранието на акционери да ги објави на својата интернет страница во формат на прашање и одговор.

12. Записник

Член 69

За работата на собранието се води записник којшто содржи податоци за:

- Фирмата и седиштето на друштвото;
- Датумот времето и местото на одржувањето на собранието;
- Името на претседавачот со собранието, односно името на записничарот и имињата на членовите на комисијата за гласање, ако се избераат;
- Дневен ред на собранието;
- Бројот на акционерите односно полномошници на акционери и кворумот за работа;
- Расправата водена на собранието;
- Значајните настани на собранието како и поднесените предлози;
- Одлуките, бројот на гласови “за”, “против” и “воздржани”, и
- Оградувањата, односно противењата на акционер односно полномошник на акционер, член на одбор на директори против некоја одлука ако е изјавено оградување, односно противење.

За записничар и заверувачи на записник не може да биде избран член на Одборот на директори ниту претседавачот со собранието.

Записникот се подготвува најдоцна во рок од 8 дена од денот на одржувањето на собранието и него го потпишуваат записничарот и претседавачот со собранието, а го заверуваат заверувачи на записникот.

Кога записникот го води нотар, записникот се подготвува најдоцна во рок од 3 дена од денот на одржувањето на собранието и него го потпишува нотарот и претседавачот со собранието.

Секој акционер односно полномошник на акционери може да бара од генералниот извршен директор издавање копија на записникот од собранието на негов трошок. Трошокот неможе да биде поголем од стварните трошоци. Копијата на записникот ја дава нотар кога тој го водел записникот.

Записниците заедно со прилозите се чуваат најмалку 10 години.

VII ОРГАН НА УПРАВУВАЊЕ И НА НАДЗОР

1. Услови за избор

Член 70

За членови на Одборот на директори можат да бидат избрани само физички лица кои се деловно способни.

За член на Одборот на директори не може да биде избрано лице против кое е изречена казна, односно прекршочна санкција забрана за вршење должност.

2. Органи што вршат избор

Член 71

Членовите на Одборот на директори ги избира собранието со мнозинство гласови од акциите со право на глас од кворумот определен за работа на собранието со овој Статут .

Секој акционер односно полномошник на акционер најмалку со 25% од вкупниот број на акции со право на глас од друштвото предлага - номинира кандидати за членови на Одборот на директори на седница на собранието.

Акционерите односно полномошниците на акционери при предлагањето на членови на Одборот на директори за секој предложен член-номиниран кандидат ги изнесува следните податоци: име и презиме, возраст, пол, образование и други професионални квалификации, работно искуство и како го стекнал, во кои друштва е или бил член на органи на управување, односно на надзорен одбор и други поважни функции што ги вршел, бројот на акциите што ги поседува во друштвото и во други друштва, како и заемите и други обврски што ги има спрема друштвото.

При јавно гласање за член на Одборот на директори гласањето се спроведува поединечно.

Одлуката на собранието за избор на Одбор на директори, односно нивен член влегува во сила од денот на донесувањето.

Пријавата за упис во Трговскиот регистар на избраниот Одбор на директори, односно нивен член ја поднесува лицето определено со одлука на собранието.

3. Мандат

Член 72

Членовите на Одборот на директори се избираат за период од 4 години.

Членовите на Одборот на директори можат да бидат повторно избрани без разлика на тоа колку мандати претходно биле избрани.

4. Непотполн состав

Член 73

Ако еден или повеќе членови на Одборот на директори престанат да ги вршат своите функции во текот на мандатот или ако се спречени да ги вршат, другите членови на Одборот на директори продолжуваат со работа до потполнувањето на испразнетото место на наредното собрание.

Ако бројот на членовите на Одборот на директори се намали под бројот определен со овој Статут, но не помал од минималниот број определен со законот , Одборот на директори може во рок од 90 дена од денот кога на членот му престанала функцијата да го потполни неговиот состав со избор на вршител на должноста “член на Одборот на директори” до наредното собрание. Донесените одлуки и превземените правни работи и дејствија од страна на Одборот на директори остануваат полноважни. Ако бројот на членови на Одборот на директори се намали под бројот определен со закон, преостанатите членовите на Одборот на директори мораат во рок од 3 дена да свикаат собрание за да се потполни составот на Одборот на директори. Ако собранието не биде свикано во тој рок, собранието го свикаваат неизвршните

членови на Одборот на директори, во рок од 3 дена по истекот на претходниот рок.

Донесените одлуки и превземените правни работи и дејствија од страна на Одборот на директори остануваат полноважни.

5. Судир на интересите

Член 74

За секој договор или друга деловна активност на друштвото во коешто друштвото е странка и во коешто член на Одборот на директори има интерес, дури и на посреден начин, мора да се постапи согласно ЗТД и овој Статут.

Секој член на Одборот на директори кој има интерес е должен веднаш да го пријави тоа.

Ако член или заинтересиран член на Одборот на директори дојде до сознание дека е исполнет еден од условите од ставот 1 на овој член за тоа веднаш го известува Одборот на директори. Заинтересираниот член има право да биде сослушан, но не може да учествува во расправата или во одлучувањето во врска со договорот или со друга правна работа ниту во донесувањето на одлуката за давање на одобрението.

Ако Одборот на директори, односно собранието не даде одобрение или ако одлуката со којашто е дадено одобрение е незаконита, не можат да се истакнуваат барања спрема трети лица, освен ако друштвото докаже дека третото лице знаело за непостоењето одобрение или за незаконитата одлука или, со оглед на сите околности, морало да знае за тоа.

6. Еднаква положба

Член 75

Членовите на Одборот на директори во согласност со нивната положба, определена со закон и овој Статут имаат исти права и обврски, без оглед на тоа како се распределени правата и обврските меѓу нив во органот. Работите ги вршат заедно според овластувањата определени со закон и според работите што им се доверени во согласност со закон и со овој Статут.

7. Подготвување и спроведување на одлуките на собранието

Член 76

Одборот на директори при подготвување и спроведување на одлуките на собранието особено е должен:

- На барање на собранието да ги подготви општи акти и одлуките чиешто донесување е во надлежност на собранието.
- Да ги подготви договорите коишто можат да се склучат само со согласност на собранието.
- Да ги извршува одлуките коишто собранието ги донесува во рамките на неговата надлежност.
- Да врши други работи коишто со закон ги има спрема собранието и што се во рамките на неговата надлежност.

8. Кворум за работа и одлучување

Член 77

Одборот на директори може да работи и да одлучува ако на седницата се присутни најмалку половина од сите негови членови, од кои бројот на присутните неизвршни членови на Одборот на директори мора да биде поголем од бројот на присутните извршни членови на Одборот на директори.

Одборот на директори ги донесува одлуките со мнозинство на гласови од сите членови на Одборот, ако со закон и со овој Статут не е определено поголемо или друго мнозинство.

Во Записникот од седницата на Одборот на директори задолжително се внесуваат податоци за гласањето на секој член на Одборот на директори поединечно со образложение за причините за гласањето.

Гласот на претседателот на Одборот на директори, а во негово отсуство на претседавачот кој е овластен од претседателот да го заменува, е одлучувачки во случај на поделба на гласовите, освен ако со Статутот не е поинаку определено.

Одлуките на одборот на директори влегуваат во сила од денот на нивното донесување освен ако со закон не е поинаку определено.

9. Деловник за работа

Член 78

Одборот на директори работи и одлучува на начин определен со закон овој Статут и со неговиот деловник за работа.

Деловникот за работа на Одборот на директори го донесуваат членовите на Одборот на директори со двотретинско мнозинство на гласови од вкупниот број на членови, најдоцна 30 дена од денот на нивниот избор.

10. Седници и известување

Член 79

Одборот на директори одржува седница кога тоа го налага извршувањето на работите во рамките на неговите надлежности.

Секој член на Одборот на директори со барање поднесено во писмена форма, може со наведување на причините и целта да бара од претседателот на Одборот на директори да свика седница на Одборот на директори.

Ако член кој барал свикување на седница добие поддршка од најмалку една третина од членовите на Одборот на директори за свикување седница, претседателот на Одборот на директори мора да свика седница во рок од 15 дена од денот кога е поднесено барањето.

Свикувањето на седница од ставот 3 на овој член се врши со известување до сите членови на Одборот на директори, што е вообичаено за свикување на седниците на Одборот на директори, во кои што се наведуваат причините, времето е местото на одржувањето на седницата.

11. Одлучување без одржување седница

Член 80

Одборот на директори може да одлучува и без одржување на седница, ако сите членови на Одборот на директори дадат согласност за одлуката која што е донесена без одржување седница.

За сите одлуки донесени на начин од ставот 1 на овој член, претседателот на Одборот на директори или физичко лице коешто тој ќе го овласти, подготвува записник во кој што се евидентираат одлуките. Записникот го потпишува претседателот на Одборот на директори, а во негово отсуство член на Одборот на директори најдоцна во рок од 30 дена од денот на давањето согласност за одлуката којашто ја донеле без одржување седница.

Одлуките донесени на начин од ставот 1 на овој член влегуваат во сила од денот на давањето на согласноста од ставот 1 на овој член од страна на сите членови на Одборот на директори, освен ако во одлуката не е утврден друг момент на влегување во сила. Давањето на согласноста може да биде извршено со електронска порака која содржи согласност испратена по електронска пошта, со потпис испратен по факс или со своерачен потпис.

12. Записник од седниците

Член 81

За работата на секоја седница на Одборот на директори, без разлика на тоа како е одржана седницата, се подготвува записник.

Записникот мора да се изготви во рок од 3 дена од денот на одржувањето на седницата, освен ако со закон поинаку не е определено.

Записникот треба да содржи податоци за начинот на којшто работел одборот на директори (на седница или на друг начин), времето и местото на одржувањето на седницата, лицата кои присуствувале и дневен ред на седницата, прашањата кои биле предмет на гласање и резултатите од секое гласање, вклучувајќи ги имињата на членовите кои гласале “за” и “против”, одлуките усвоени на седницата. Во записникот може, по барање на членот кој гласал

“за “ и “против” да се внесе и причината зошто така гласал. Ако некој член има судир на интерес членот има обврска тоа да го најави на почетокот на седницата и тоа да се евидентира во записникот.

Записникот го потпишуваат сите членовите на Одборот на директори кои присуствувале на седницата. Записникот го потпишува и претседателот на Одборот на директори, а во негово отсуство членот на Одборот на директори кој по овластување на претседателот претседавал со седницата.

13. Обврски при вршење на овластувањата

Член 82

Членот на Одборот на директори е должен овластувањата што му се дадени со закон и со овој Статут да ги врши во интерес на друштвото и во интерес на сите акционери со внимание на уреден и совесен трговец, и не може да ги пренесе своите овластувања на друг член на Одборот на директори.

Секој член на Одборот на директори е должен како деловна тајна да ги чува сите известувања и податоци што на кој било начин се однесуваат на работењето на друштвото, а кој ги добил како доверливи.

Обврската од ставот 2 од овој член трае и по престанувањето на мандатот во одборот на директори, во согласност со обврските преземени во договорот за уредување на односите меѓу друштвото и извршните членовите на Одборот на директори.

Обврската од ставот 2 на овој член трае и по престанувањето на мандатот на член на Одборот на директори .

Во текот на извршувањето на своите должности во согласност со ставот 1 на овој член, членот на Одборот на директори може да се потпира на информации, на мислења или на извештаи подготвени од независни правни советници, независни овластени сметководители и овластени ревизори и други лица, за кои се верува дека се доверливи и компетентни за работите што ги вршат при што не се смета дека со тоа е ослободен од својата обврска да постапува со внимание на уреден и совесен трговец.

14. Обврска во случај на загуба,презадолженост и на неспособност за плаќање

Член 83

Ако друштвото во текот на работењето, а особено ако според тримесечната или полугодишната пресметка, односно годишната сметка покажува нова загуба поголема од 30% од вредноста на имотот на друштвото односно 50% од основната главнина генералниот извршен директор и другите извршни директори мора веднаш да подготват извештај во писмена форма во којшто ќе ги објаснат причините за загубата и ќе предложат мерки со коишто загубата ќе биде покриена. Извештајот се одобрува од Одборот на директори. Во рок од 48 часа од сознанието дека друштвото покажало загуба, Одборот на директори свикува собрание на кое ги известува акционерите за состојбата и преземените мерки.

Ако настапи околност којашто со законот е определена како услов за отворање на стечајна постапка, Одборот на директори најдоцна во рок од 21 ден од денот на настанувањето на условите за отворање на стечајна постапка, свикува собрание на коешто ги известува акционерите за состојбата и за преземените мерки, како и за мерките што треба да бидат преземени и одобрени од акционерите на собрание.

По настапувањето неспособност за плаќање на друштвото или негова презадолженост, Одборот на директори не смее да предлага или да врши исплати, освен плаќања коишто се неопходни за редовно работење на друштвото и коишто се вршат со внимание на совесен и уреден трговец.

Членовите на Одборот на директори солидарно им одговараат на доверителите и на акционерите за предизвиканата штета ако постапиле спротивно на ставовите 1, 2 и 3 од овој член.

15. Забрана за конкуренција

Член 84

Членовите на органот на управување, како и членовите на нивните семејства (сопругници, родители и деца) без одобрение на Одборот на директори не смеат:

- За своја или за туѓа сметка да вршат работи коишто спаѓаат во предметот на работење на друштвото.
- Да вршат друга дејност или активност во друго друштво со ист или сличен предмет на работење, платена или неплатена, за сопствена сметка или за сметка на друго лице.
- Да биде член на Одбор на директори или управен одбор односно контролор во друго друштво коишто има ист или сличен предмет на работење како и друштвото, и
- Во просториите на друштвото да врши работи за своја или за туѓа сметка.

Пред изборот на физичко лице за член на Одборот на директори кандидатот во писмена форма, го известува Собранието за сите свои дејности и активности во друго друштво, платени или неплатени кои ги врши за сопствена сметка или за сметка на кое било друго лице.

Собранието мора да биде известено на првата наредна седница за даденото одобрение од ставот 1 од овој член.

Ако членот на органот на управување постапи спротивно од забраните од ставот 1 од овој член односно премолчи релевантен факт во известувањето од ставот 2 од овој член, друштвото може:

- Да бара надомест на штета, или
- Да бара на друштвото да му ја отстапи правната работа што ја склучил за своја сметка и да му ја даде користа што потекнува од правната работа склучена за своја или за туѓа сметка.

Ако членот на органот на управување не ја надомести штетата или не му ја отстапи правната работа на друштвото склучена за своја сметка или не му ја даде на друштвото користа што потекнува од правната работа склучена за своја или за туѓа сметка или на друштвото не му го пренесе побарувањето кошто произлегло од неа, другите членови на Одборот на директори или било кој акционер можат да поднесат тужба за остварување на барањата од ставот 4 од овој член.

Правото за остварување на барањата од ставот 4 од овој член застарува во рок од 90 дена од денот кога неизвршен член, односно акционер дознал за дејствието врз основа на кое постои право за надомест на штета, односно право да бара друштвото да му ја отстапи правната работа што ја склучил за своја сметка и да му ја даде користа што произлегува од правната работа склучена за своја или за туѓа сметка.

По истекот на рокот од 5 години од денот на настанувањето на повредата на забраната, барањата од овој член не можат да се остварат.

16. Извештај за работењето на друштвото

Член 85

Генералниот извршен директор и другите извршни членови на Одборот на директори најмалку еднаш на 3 месеци му поднесуваат на Одборот на директори пишан извештај за работењето на друштвото, а по истекот на деловната година поднесуваат и годишна сметка, годишни финансиски извештаи и годишен извештај за работењето на друштвото.

На барање на неизвршен член на Одборот на директори генералниот извршен директор и другите извршни директори составуваат посебен извештај за состојбата на друштвото или за некое прашање за неговото работење.

Неизвршните членови на Одборот на директори можат сами или преку други лица да превземаат дејствија заради стекнување увид во работењето на друштвото и управувањето со него од страна на генералниот извршен директор и другите извршни директори. На барање на најмалку една третина од неизвршните членови на Одборот на директори, генералниот извршен директор и другите извршни директори е должен да ги подготви сите документи и известувања потребни за вршење на надзор над неговата работа.

Секој неизвршен член, заради извршување на својата функција, има право да ги разгледува сите извештаи, акти и документи што извршен директор ги доставува на неизвршните членови на Одборот на директори.

17. Престанок на мандат

Член 86

Ако годишното собрание не ја одобри работата на Одборот на директори или на нивен член му престанува мандатот на сите членови на Одборот на директори, односно членот на којшто годишното собрание не му ја одобрило работата.

Во случајот на ставот 1 од овој член годишното собрание пристапува кон избор на сите членови на Одборот на директори или кон избор на нов член на местото на оној на којшто собранието не му ја одобрило работата.

По исклучок од ставот 2 од овој член собранието може да одлучи членовите на Одборот на директори на кои им ја одобрило работата да продолжат да ги извршуваат неодложните работи во друштвото до изборот на полниот состав на овие органи. Изборот на членови на Одборот на директори се врши на продолжена седница што се одржува во рок не пократок од 8 дена или не подолг од 15 дена од денот на објавувањето на датумот на којшто ќе продолжи седницата на годишното собрание. Денот на одржувањето на продолжената седница се објавува во дневен весник

Одлуката на собранието за отповикување на Одборот на директори, односно на негов член влегува во сила од денот на донесувањето.

18. Оставка

Член 87

Членот на Одборот на директори може да поднесе оставка во било кое време со поднесување писмено известување до органот што го избрал, освен кога интересите на друштвото не наложуваат нешто друго.

Потписот на членот на Одборот на директори на известувањето за оставката мора да биде заверено кај нотар.

По поднесената оставка не се одлучува за нејзино прифаќање. Ако интересите на друштвото го наложуваат тоа Одборот на директори може да го обврзе членот кој дал оставка да продолжи да ја врши функцијата се до изборот на нов член на Одборот на директори, но не подолго од 60 дена. Се смета дека на членот на Одборот на директори му престанал мандатот со денот на поднесувањето на известувањето за оставката, во писмена форма, освен ако во известувањето не е наведен некој друг датум. Врз основа на известувањето за оставката се поднесува пријава за бришење на уписот во Трговскиот регистар на членот на Одборот на директори кој дал оставка.

19. Одговорност за штета

Член 88

Ако членови на Одборот на директори ги повредат своите обврски, му одговараат на друштвото за причинетата штета како солидарни должници ако не работеле и постапувале со внимание на уреден и совесен трговец. Не се смета за одговорен член на Одборот на директори кој работел врз основа на одлука на собранието, којашто собранието ја усвоило и покрај тоа што укажал дека е спротивна на закон, како и член на Одборот на директори кој се спротивставил на донесувањето на одлуката така што го издвоил своето мислење во записникот на седницата на Одборот на директори и гласал “против” одлуката.

Членови на Одборот на директори особено ќе се сметаат за одговорни за штета ако спротивно на закон:

- На акционерите им го вратат она што тие го вложиле во друштвото;
- На акционерите им исплатат камата или дивиденда.
- Запишат, стекнат, земат во залог или ако ги повлечат акциите на друштвото.
- Го разделат имотот на друштвото.
- Вршат исплати по настапувањето на неспособноста на друштвото за плаќање, односно по настапувањето на презедолженоста на друштвото.
- Поднесат невестинита годишна сметка и финансиски извештаи.
- Ги злоупотребат и неовластено ги користат средствата на друштвото, и
- При условното зголемување на основната главнина издаваат акции, спротивно на целта, или издаваат акции пред акциите од претходната емисија да бидат уплатени во целост.

Ако членовите на Одборот на директори не ги острнат незаконитостите од постапувањата од ставот 2 од овој член акционерите имаат право од членовите на Одборот на директори да бараат надомест на штета.

Ако членот на Одборот на директори грубо ја повреди својата должност да постапува со внимание на уреден и совесен трговец, барање за надомест на штета можат да поднесат и доверителите на друштвото ако своите побарувања не можат да ги намират од друштвото.

Неизвршните членови на Одборот на директори солидарно одговараат за предизвиканата штета на друштвото со извршните директори ако при давањето на претходно одобрение не постапиле со внимание на уреден и совесен трговец.

Правото за остварување на барањето за надомест на штета, што е содржано во овој член застарува за 5 години.

20. Награда за членовите на Одборот на директори

Член 89

Собранието со одлука го определува месечниот пашал на неизвршните членови на Одборот на директори. Неизвршните членови на Одборот на директори имаат право на надомест на сите други трошоци (патни и други трошоци), право на осигурување на живот и на друг вид осигурување, како и други права што се поврзани со вршењето на нивната функција (користење работни простории, потребни средства за работа и друго).

За работата на членовите на Одборот на директори ако друштвото оствари добивка, годишното собрание со одлука им одобрува учество во добивката. Учеството се состои од учество со дел од годишната добивка на друштвото во исплата во пари. Учеството во годишната добивка на друштвото се пресметува на делот од годишната добивка што останува по намалувањето на остварената добивка за износот од вкупните загуби пренесени од претходните години и за износите што се издвојуваат за законски и за статутарни резерви.

Правата на членовите на Одборот на директори, од ставот 1 и 2 од овој член, се уредуваат со договорот за уредување на односите меѓу друштвото и извршен член на Одборот на директори, соодветно на видот и обемот на доверените задачи, работно правниот статус и на нивниот личен придонес во успешноста на работењето на друштвото.

Во договорот од ставот 3 од овој член се определуваат и ситуациите кога се смета дека значително е влошена финансиската состојба на друштвото, поради што примањата на извршен член на Одборот на директори преставува голем товар за друштвото, поради што собранието на предлог на неизвршните членови на Одборот на директори може да ги намали вкупните примања и други права на извршен член на Одборот на директори. Со ова намалување на примањата, односите меѓу извршен член на Одборот на директори и друштвото остануваат непроменети, а извршен член на Одборот на директори може да го откаже договорот и да даде оставка до крајот на следното тримесечје, со отказан рок кој не може да биде пократок од 30 дена, освен ако собранието или неизвршните членови на Одборот на директори не прифати пократок рок.

За посебно доверени работи што за друштвото ги извршил член на Одборот на директори, Одборот на директори може да одлучи да му признае дополнителна награда.

21. Статус на членовите на органот на управување и раководните лица

Член 90

Правата и обврските од работниот однос што ги стекнал извршен член на Одборот на директори кој пред изборот е во работен однос со друштвото, утврдени со договор за работа му мируваат. Мирувањето започнува од денот на изборот на тоа лице.

Извршен член на Одборот на директори за времето за коешто е избран освен ако функцијата ја врши без заснован работен однос, правата од работен однос ги остварува според условите утврдени во договорот за уредување на односите меѓу извршен член на Одборот на директори и друштвото, потпишан од страна на членот и претседателот на Одборот на директори, во согласност со закон.

На лицата кои со одлука на одборот на директори се назначени како лица со посебни овластувања и одговорности (во понатамошниот текст раководни лица), соодветно се применува ставот 1 од овој член. Раководните лица ги остваруваат правата и обврските од работен однос според условите утврдени во договорот за уредување на односот меѓу Одборот

на директори и на раководното лице (во понатамошниот текст: договор за уредување на односите со раководно лице). Со договор за уредување на односите со раководно лице се уредуваат: платата, надоместоците, учество во добивката, надоместокот на трошоците, надоместокот за осигурување на живот и на други видови осигурување и другите права од работен однос. Определувањето на видот и обемот на вкупните примања и на другите права и обврски од работен однос на раководно лице е соодветно на видот и обемот на доверените задачи и на одговорноста на раководното лице како и на неговиот личен придонес во успешноста на работењето на друштвото. Од името на Одборот на директори, договорот со раководното лице го потпишува генералниот извршен директор со овластување на Одборот на директори.

На извршните членови на Одборот на директори и на лицата со посебни овластувања и одговорности (раководните лица) не се применуваат одредбите од колективните договори како и одредбите од Законот за работни односи што се однесуваат на заснивањето и ирестанувањето на работниот однос, на дисциплинската одговорност, на платата, на надоместоците и на заштитата на правата на работниците.

Правата од овие одредби од Законот за работни односи, овие лица ги остваруваат на начин и според условите утврдени во договорот од член 89 и член 90 од овој Статут.

УПРАВУВАЊЕ СПОРЕД ЕДНОСТЕПЕН СИСТЕМ

Одбор на директори

1. Состав на Одборот на директори

Член 91

Управувањето со друштвото е организирано според едностепениот систем со Одбор на директори.

Одборот на директори има 7 члена, од кои 4 неизвршни членови на Одборот на директори (во понатамошниот текст: неизвршни членови) и 3 извршни членови на Одборот на директори (во понатамошниот текст: извршни директори)

2. Независни членови

Член 92

Два неизвршни члена на Одборот на директори собранието го избира како независни членови на Одборот на директори.

При изборот на членови на Одборот на директори се назначува кои два члена се избираат како независни членови на Одборот на директори.

Независните членови на Одборот на директори се избираат од редот на неизвршните членови.

3. Овластувања (надлежност) на Одборот на директори

Член 93

Одборот на директори, во рамките на овластувањата определени со законот и овој Статут и овластувањата што изречно му се дадени од собранието, управува со друштвото. Одборот на директори има најшироки овластувања во управувањето со друштвото во рамките на предметот на работењето на друштвото и во дејствувањето во сите околности од името на друштвото, со исклучок на овластувањата што извречно им се дадени на неизвршните членови на Одборот на директори

Одборот на директори во рамките на овластувањата на ставот 1 од овој член ги врши следните работи:

- Ја утврдува и води деловната политика.
- Ги одобрува одлуките донесени од страна на извршните директори кога тоа е определено со овој Статут.

- Ги донесува актите на деловната политика.
- Ги донесува плановите и програмите на друштвото и дава насоки за нивно спроведување.
- Ги донесува општите акти.
- На предлог на генералниот извршен директор, ја утврдува внатрешната организација на друштвото и го утврдува бројот на лицата потребни за вршење на дејноста во нив, како и нивните квалификации и други услови.
- Донесува одлуки за склучување на договори за инвестициони вложувања, за стекнување и отуѓување на недвижности и слични одлуки кои не се во надлежност на собранието и на генералниот извршен директор и на другите извршни директори.
- Донесува одлуки за склучување на договори за лиценци, долгорочна кооперација, франшизинг и слично.
- Донесува одлуки за вложување чија вредност е проценета до 50% од книговодствената вредност на имотот на друштвото.
- Ги утврдува условите и одлучува за давање на парични позајмици и финансирање на услуги во износ кој не може да надмине 20% од книговодствената вредност на имотот на друштвото.
- Одлучува за економски, технолошки и организационен вишок на работниците, согласно закон и Колективен договор.
- Одлучува за основање, затворање или пренос на друго друштво согласно позитивни прописи.
- Одлучува за отпис на побарувања, обврски, кусоци, вишоци, недвижности, основни и обртни средства, резервни делови и ситен инвентар.
- Одлучува по приговорот на работниците од Тутком АД како втор степен за правата обврските и одговорностите на работниците од работниот однос.
- Одлучува за купување на недвижности, основни и обртни средства, ситен инвентар, услуги и резервни делови со вредност над 1.800.000,00 денари без вклучен ДДВ до 50% од книговодствена вредност на имотот на друштвото.
- Одлучува за оттуѓување на недвижности со проценета или книговодствена вредност до 50% од книговодствена вредност на имотот на друштвото, согласно ЗТД и Законот за продажба и давање под закуп на деловни згради и деловни простории на Р.С.М.
- Одлучува за оттуѓување на основни средства, обртни средства, резервни делови и ситен инвентар со проценета или книговодствена вредност до 50% од книговодствена вредност на имотот на друштвото и за оттуѓување на непотребна залиха со проценета или книговодствена вредност над 300.000,00 денари без вклучен ДДВ до 50% од книговодствена вредност на имотот на друштвото .
- Одлучува за склучување на договори за заем, кредит, залог или гаранција и за долгорочни пласмани со вредност над 1.800.000,00 денари до 50% од книговодствена вредност на имотот на друштвото.
- Одлучува за долгорочна кооперација со други друштва или за нејзино престанување.
- Го усвојува извештајот за попис на средства и обврски.
- Одлучува за давање на прокура, и
- Одлучува и по други прашања и врши и други работи утврдени со законот и овој Статут.

За прашањата од својата надлежност, Одборот на директори донесува акти во вид на одлуки, правилници, правила, деловници, упатства, наредби и заклучоци.

Одборот на директори при Тутунски комбинат АД Прилеп при одлучување за купување и оттуѓување на недвижности, основни и обртни средства, услуги, резервни делови и ситен инвентар и при одлучување за склучување на договори за заем, кредит, залог или гаранција и за долгорочни пласмани со вредност до 20% од книговодствената вредност на имотот на друштвото , одлуките ги донесува согласно одредбите од член 77 од Статутот на друштвото, а додека пак кога Одборот на директори при Тутунски комбинат АД Прилеп одлучува за купување и оттуѓување на недвижности, основни и обртни средства, резервни делови и ситен инвентар и за склучување на договори за заем, кредит, залог или гаранција и за долгорочни пласмани со вредност над 20% до 50% од книговодствената вредност на имотот на друштвото, одлуките ги донесува согласно одредбите од член 109 од Статутот на друштвото.

4. Ограничување при преносот на овластувања

Член 94

Одборот на директори може да пренесе врз генералниот извршен директор и другите извршни директори било кое од своите овластувања освен кога се одлучува за:

- Затворање (престанување) или пренос на претпријатието или на негов дел што учествува со над 10% во приходот на друштвото.
- Намалување или проширување на предметот на работење на друштвото.
- Суштествени, внатрешни организациони промени на друштвото што се определуваат со акт на друштвото.
- Воспоставување долгорочна соработка со други друштва од суштествено значење за друштвото или нејзино прекинување.
- Основање или престанување на трговско друштво што учествува со над една десетина во основната главнина на друштвото, и
- Основање или престанување на подружници на друштвото.

Член 94 - а

Свикување состанок

Одборот на директори, во текот на годината, задолжително одржува најмалку четири редовни состаноци и тоа на секои три месеца, при што еден од нив мора задолжително да се одржи во рок од еден месец пред одржувањето на годишното собрание.

5. Посебни овластувања на неизвршните членови

Член 95

Неизвршните членови вршат надзор над водењето на работењето од страна на генералниот извршен директор и од другите извршни директори и имаат право да вршат увид и да ги проверуваат книгите и документите на друштвото, како и имотот, особено благајната на друштвото и хартиите од вредност и стока. Неизвршните членови за вршење на одделни стручни работи од надзорот можат да задолжат кое било вработено лице во друштвото или друго стручно лице.

Во вршењето на надзорот претседателот на Одборот на директори или кој било неизвршен член, овластениот ревизор или акционери кој преставуваат најмалку една десетина од акциите со право на глас, можат да бараат свикување седница на Одборот на директори. Барањето се доставува до претседателот на Одборот на директори.

6. Претседател на Одборот на директори

Член 96

Одборот на директори, од редот на своите неизвршни членови, со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на Одборот на директори, избира претседател на Одборот на директори.

Одборот на директори може да го разреши претседателот во било кое време и да избере нов претседател.

Претседателот на Одборот на директори ги свикува и претседава со седниците, одговорен е за водењето на евиденцијата за седниците и организирањето на другите форми на работа и одлучување на Одборот на директори.

Ако претседателот од кои да е причини не е во можност да ја врши функцијата претседател или ако е отсутен, со седниците на Одборот на директори претседава друг неизвршен член со мнозинство на гласови на присутните членови на Одборот на директори.

Извршни директори

7. Избор и овластувања на извршните директори

Член 97

Одборот на директори од членовите избрани во Одборот на директори ги назначува тројцата извршни директори.

За извршен директор не може да биде избран член на Одборот на директори кој е избран како независен неизвршен член.

Одборот на директори изборот на генералниот извршен директор и другите извршни директори го врши со јавно гласање.

Изборот на извршни директори се врши со мнозинство на гласови на сите членови на Одборот на директори.

Изборот на извршен директор се врши со мандат од 4 години.

Извршен директор може повторно да биде именуван ако е избран за член на Одборот на директори.

8. Генерален директор

Член 98

Еден од извршните директори го носи називот генерален директор. Другите двајца извршни директори го носат називот согласно доверените работи по Правилникот за организација и систематизација.

Членовите на Одборот на директори со мнозинство гласови определуваат кој извршен директор е посебно одговорен за прашањата на вработените и односите со нив.

9. Надлежноста на извршните директори

Член 99

Со исклучок на овластувањата за коишто со закон изречно е определено дека ги врши Одборот на директори, извршните членови го водат работењето на друштвото и имаат најшироки овластувања да ги вршат сите работи поврзани со раководењето, спроведувањето на одлуките на Одборот на директори и вршењето на тековните активности на друштвото и да дејствуваат во сите околности од името на друштвото на начин утврден во овој Статут.

Во рамките на правата од ставот 1 од овој член генералниот извршен директор:

- Го води работењето на извршните директори.
- Ја предлага внатрешната организација на друштвото .
- Го утврдува начинот на којшто се врши координацијата на водењето на работењето на друштвото.
- Ги предлага за именување на Одборот на директори лицата со посебни овластувања и одговорности (раководни лица) и одлучува за нивната одговорност, според утврдената внатрешна организација на друштвото.
- Назначува други раководни лица кои го вршат секојдневното водење на работењето на друштвото во согласност со одлуките, насоките и неговите налози.
- Го обезбедуваат водењето на трговските книги и другата сметководствена документација.
- Утврдува потреба за прием на работници во работен однос и врши избор на работници.
- Утврдува потреба и одлучува за распоредување на работниците во процесот на работата.
- Одлучува по барање на работниците за користење на платено и неплатено отсуство.
- Одлучува за ангажирање на надворешни лица и други надворешни извршители според потребата на друштвото.
- Дава упатства и налози на вработените во врска со работата.
- Го организира пописот на средства и обврски на друштвото.
- Непосредно изрекува мерки на работниците за кршење на работниот ред и непочитување на работната дисциплина.
- Одлучува и по други прашања во врска со работниот однос на работниците согласно законот, колективниот договор и другите акти на друштвото.
- Врши и други работи утврдени со овој Статут и работи кои ќе му ги довери Одборот на директори.

Правата и обврските на секој извршен директор покрај правата и обврските определени со овој Статут се определуваат со договор за уредување на односите меѓу друштвото и извршниот директор.

10. Застапување на Одборот на директори

Член 100

Застапник на друштвото по закон е генералниот извршен директор, како и другите извршни директори во рамките на дејностите што ги вршат, на начинот и според условите определени со овој Статут.

Одборот на директори поднесува пријава за упис во Трговскиот регистар на генералниот извршен директор и на другите извршни директори како овластени лица за застапување на друштвото. Пријавата ја потпишуваат сите членови на Одборот на директори, освен ако не го овластиле генералниот извршен директор за потпис на пријавата. При упис во Трговскиот регистар извршниот директор на којшто Одборот на директори му го доверил застапувањето на друштвото во односите со трети лица потпис-заверен, приложен и даден во согласност со член 65, ставот 2 и 3 од ЗТД.

Генералниот извршен директор како застапник по закон не може без посебно овластување на трговското друштво, да настапува како договорна страна и со друштвото да склучува договори од свое име и за своја сметка, во свое име, а за сметка на други лица или во име и за сметка на други лица.

11. Полномошно на друго лице

Член 101

Генералниот извршен директор и другите извршни директори можат да дадат полномошно на друго лице. Полномошното може да го дадат во границите на своите овластувања запишани во Трговскиот регистар

Извршниот директор од ставот 1 од овој член по негово овластување може да им пренесе на лицата со посебни овластувања и одговорности кои раководат со правни, комерцијални, финансиски, книговодствени и други работи извршување на одделни работи од својот делокруг, како и извршување на одлуките на собранието и на Одборот на директори.

Полномошното од ставот 1 од овој член се дава во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи, освен кога со ЗТД поинаку не е определено.

12. Овластувања за застапување на генералниот извршен директор

Член 102

Генералниот извршен директор и другите извршни директори не можат, без посебни овластувања од Одборот на директори да настапуваат како договорна страна и со друштвото да склучуваат договори од свое име и за своја сметка, во свое име а за сметка на други лица, или во име и за сметка на други лица.

Генералниот извршен директор одлучува и склучува договори за купување на недвижности, основни и обртни средства, резервни делови, услуги и ситен инвентар со вредност до 1.800.000,00 денари без вклучен ДДВ и одлучува и склучува договори за заем, кредит, залог или гаранција и за долгорочни пласмани со вредност до 1.800.000,00 денари .

Генералниот извршен директор одлучува и склучува договори за оттуѓување на непотребна залиха, со проценетата или книговодствената вредност на непотребната залиха предмет на продажбата до 300.000,00 денари без вклучен ДДВ.

Во случаите на отсутност на генералниот извршен директор, друштвото го застапува извршниот директор овластен од него.

Потпишувањето на друштвото кај банките и другите финансиски институции го врши генералниот извршен директор и уште едно лице именувано од Одборот на директори.

Ако генералниот извршен директор не може да ги врши работите на застапување поради оправдана спреченост, поради болест или други оправдани причини, друштвото привремено ќе го застапува извршен член на Одборот на директори определен од генералниот извршен директор, а ако тој не е во состојба да даде овластување, друштвото ќе го застапува било кој

извршен директор. Ако се спречени сите извршни членови на Одборот на директори друштвото ќе го застапува членот на Одборот на директори којшто го определува претседателот на Одборот на директори во границите утврдени со одлуката за застапување.

VIII. ПРОКУРА, ПОЛНОМОШНО И ТРГОВСКИ ПОЛНОМОШНИК

1. Прокура

Член 103

Одборот на директори може да одлучи да даде прокура на секое деловно способно физичко лице, без разлика на должноста и работите што ги врши, како поединечна прокура.

- Прокурата се дава во писмена форма.
- Прокурата не може да се пренесе на друго физичко лице.
- Прокурата може да се отповика во секое време.

- Односите меѓу друштвото и прокуриститот, како и наградувањето се уредуваат со договор.

Прокуриститот може да ги склучува сите договори и да ги врши и сите други правни работи и дејствија во име и за сметка на друштвото во рамките на предметот на работењето на друштвото и да го застапува друштвото во постапките пред управните и другите државни органи, организациите и установите со јавни овластувања и судовите.

Прокуриститот не може да ги отуѓува и оптоварува недвижностите на друштвото и не може да дава изјави, ниту да склучува правни работи, односно да превзема правни дејствија со коешто ќе биде започната стечајна постапка или друга постапка која може да доведе до престанување на друштвото. Прокуриститот не може да дава полномошно за склучување договори и други правни работи на друго лице.

Договорот кој прокуриститот од името на друштвото, ќе го склучи со самиот себе како друга договорна страна, било тоа да го направи во свое име и за своја сметка, во свое име а за туѓа сметка или од името и за сметка на друго лице, е ништовен доколку прокуриститот за тоа не бил изречно овластен.

Прокуриститот го потпишува друштвото така што под фирмата го потпишува своето име и презиме со додаток што видливо укажува на неговата положба на прокуристит или со додатокот “п.п.г”.

Член 104

Генералниот извршен директор го запишува давањето поединечна и групна прокура, сите ограничувања на прокурата и отповикот во Трговскиот регистар.

Во Трговскиот регистар се запишува името и презимето на прокуриститот и неговиот ЕМБГ.

Кон пријавата за упис се приложува и одлуката за давање на прокурата, односно одлуката со којашто се ограничува, односно отповикува и доказ за заверен потпис (којшто го содржи полното име и презиме на прокуриститот) кај нотар.

2. Полномошник по вработување

Член 105

Вработено лице во друштвото кое врши работи коишто според редовниот тек на работата, вклучуваат и склучување определени договори, односно преземање определени правни работи е овластено како полномошник на друштвото, да склучува и такви договори и да презема такви правни дејствија во рамките на работите што ги врши.

3. Трговски полномошник

Член 106

Трговски полномошник е вработено лице во друштвото или друго физичко лице кое за награда, е овластен од застапникот по закон на друштвото да го води претпријатието или негов дел, во рамките на даденото полномошно.

Трговското полномошно се дава во писмена форма со заверка на потписите на нотар.

Трговскиот полномошник може да биде овластен да ги склучува сите договори и да ги превзема сите правни дејствија што се вообичаени во прометот при водењето на претпријатието или на негов дел и тоа во рамките на даденото полномошно.

Трговскиот полномошник не може, без посебно овластување од давачот на полномошното, да ги отуѓи ниту да ги оптовари неговите недвижности, да го обврзе со меница или со чек, да презема обврски од гаранција, да земе заем за него, да договори надлежност на избран суд и да се спогодува или да води спор.

Пономошникот, кон својот потпис, назначува дека е полномошник и не смее да додава ништо што би го означило како прокурист.

IX, ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ И ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

1. Големи зделки

Член 108

За голема зделка се смета зделка (вклучувајќи, без ограничување, заем, кредит, залог, гаранција) или меѓусебно поврзани зделки, доколку таквата зделка односно зделки се однесуваат на стекнување или на отуѓување, или на можно отуѓување директно или индиректно на имотот на друштвото чијашто вредност изнесува над 20% од книговодствената вредност на имотот на друштвото определена врз основа на последните финансиски извештаи на друштвото, со исклучок на зделки извршени (остварени) во текот на редовното работење на друштвото, зделки поврзани со стекнување преку запишување обични акции на друштвото и зделки поврзани со стекнување на конвертибилни обврзници.

Во случај на отуѓување или на создавање можност за отуѓување имот вредноста на овој имот која што е утврдена врз основа на последните ревидирани финансиски извештаи на друштвото и во случај на стекнување имот, цената на имотот што се купува се споредува со книговодствената вредност на имотот на друштвото.

Кога во согласност со закон, собранието донесува одлука за одобрување голема зделка, одлуката ја донесува врз основа на проценетата вредност на имотот што се стекнува или отуѓува определена од Одборот на директори.

Член 109

Секоја голема зделка којашто се однесува на имотот чијашто вредност е проценета над 20% до 50% од книговодствената вредност на имотот на друштвото мора да биде одобрена од Одборот на директори, со одлука којашто се донесува во согласност со сите членови на Одборот на директори.

Ако не се постигне согласност од ставот 1 на овој член, за одобрување на голема зделка, Одборот на директори може да одлучи големата зделка за којашто треба да се донесе одлука да ја поднесе на одобрување на собранието. Одлуката, собранието ја донесува со мнозинство на гласови коешто не може да изнесува помалку од мнозинството од претставените акции на собранието со право на глас.

Секоја голема зделка којашто се однесува на имот чијашто вредност е проценета над 50% од книговодствената вредност на имотот на друштвото мора да биде одобрена од собранието со одлука којашто се донесува со мнозинство гласови коешто не може да изнесува под две третини од акциите со право на глас претставени на собранието.

Одборот на директори на собранието му поднесува писмено известување за големата зделка, во којашто наведува дека собранието треба да го разгледа предлогот за големата зделка и неговата препорака вклучувајќи го и исказот за правото на акционерите да не се согласат со големата зделка. Во писменото известување се наведува страната, односно страните на зделката, корисникот, односно корисниците на зделката, вредноста, предметот, обемот и другите материјални услови на зделката.

Во случај ако за остварувањето на големата зделка член на Одборот на директори има личен интерес односно е заинтересирана страна за нејзиното одобрување, се применуваат одредбите од законот и овој Статут што се однесуваат на зделки со заинтересирана страна.

Голема зделка, извршена спротивно на одредбите на овој член е ништовна.

2. Зделки на друштвото со заинтересирана страна

Член 110

Секоја зделка (вклучувајќи, без ограничување, заем, кредит, залог или гаранција), во која заинтересираната страна е член на Одборот на директори вклучувајќи ги и раководните лица, или акционер на друштвото кои заедно со поврзаните лица поседуваат 20% или повеќе проценти од акциите со право на глас на друштвото или лице кое има овластување да дава упатства на друштвото што се задолжителни, се смета за зделка со заинтересирана страна и се извршува од страна на друштвото во постапка во согласност со одредбите од овој Статут.

Се смета дека лицето од ставот 1 на овој член е заинтересирана страна и има интерес во извршување на зделката од страна на друштвото доколку тоа лице, негов застапник, сопружник, родители, деца, браќа-сестри од двајцата родители или само од едниот родител, родители посвоители, посвоени деца и/или некое лице поврзано со нив (во понатамошниот текст: заинтересирана страна):

- Е страна во таквата зделка, нејзин корисник, застапник или посредник во таква зделка или
- Поединечно или заедно поседуваат 20% или повеќе проценти од акциите на правното лице кое е страна во зделката, нејзин корисник, застапник или посредник во таквата зделка, или
- Е член на органот на управување на правното лице кое е страна во зделката, нејзин корисник или застапник во таква зделка, или е раководно лице на тоа правно лице, или
- Ако е така определено со Статутот.

Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член нема да се применуваат:

- Ако сите акционери на друштвото имаат интерес од зделката.
- Во случај на остварување на правото на првенствено купување акции, издадени од друштвото, и
- При стекнување или откуп на сопствени акции.

Член 111

Лицата наведени во членот 117 од овој Статут се должни да го известат Одборот на директори:

- За друштвата во кои тие сами или заедно со поврзани лица имаат 20% или повеќе проценти од уделот, односно акции со право на глас.
- За друштвата во чишто органи имаат управувачки функции и
- На нив познати тековни и можни зделки во кои се заинтересирана страна.

Член 112

Секоја зделка со заинтересирана страна е предмет на претходно одобрение од страна на Одборот на директори или на собранието, на начин и според постапка определена во овој член.

Одлука за одобрување на секоја зделка со заинтересирана страна се врши со мнозинство гласови од членовите на одборот на директори кои немаат интерес во зделката. Ако сите членови на Одборот на директори се заинтересирани страни или ако бројот на членовите на Одборот на директори кои немаат интерес е помал од бројот што е потребен за кворум за седницата на Одборот на директори определен со овој Статут, таквата зделка ја одобрува собранието.

Собранието ја одобрува зделката со заинтересираната страна со мнозинство гласови на сите акционери кои немаат интерес, а кои поседуваат акции со право на глас и тоа, ако:

- Вредноста на имотот на коишто се однесува ваквата зделка или поврзаните зделки изнесува 2% или повеќе проценти од книговодствената вредност на имотот на друштвото, според последните финансиски извештаи на друштвото или во однос на понудената цена во случај кога треба да се купи имот.
- Зделката или поврзаните зделки се однесуваат на издавање преку запишување или продажба на акции што изнесуваат повеќе од 2% од обичните акции на друштвото преостанати во тој период и обичните акции во кои може да се конвертираат хартии од вредност претходно издадени во серии и кои можат да бидат конвертирани во акции, или
- Зделката или поврзаните зделки се однесуваат на издавање преку запишување на

конвертибилни обврзници, што може да се конвертираат во обични акции, а кои изнесуваат повеќе од 2% од издадените обични акции на друштвото и ако, во исто време, претходно издадените обични акции во серии се конвертибилни во акции.

- Во одлуката со која се одобрува зделка со заинтересирана страна се определува лицето кое е страна во зделката или е корисник, како и вредноста, предметот и другите материјални услови на зделката.
- Собранието може да одобри зделка со заинтересирана страна којашто може да биде остварена со друштвото во иднина, во редовниот тек на неговата работа. Во одлуката усвоена од собранието задолжително, меѓу другото се определува и најголемиот износ на зделката.
- Во постапката на одобрување зделка со заинтересирана страна, цената на имотот или услугите кои се иродаваат или се купуваат со неа ги определува Одборот на директори.
- Зделката со заинтересирана страна извршена спротивно на одредбите на овој Статут е ништовна.
- Секоја заинтересирана страна е одговорна кон друштвото за штетите што му ги предизвикала. Ако повеќе страни се одговорни, нивната одговорност кон друштвото е солидарна.

Член 112 а

Пред донесувањето на одлука за одобрување на зделка со заинтересирана страна донесена од надлежен орган на акционерското друштво, доколку вредноста на зделката што е предмет на одобрување или кумулативната вредност на меѓусебни поврзани зделки во текот на изминатите 12 месеци од денот на одобрувањето на зделката, изнесува 10% и повеќе од вредноста на активата на друштвото определена врз основа на последните ревидирани годишни финансиски извештаи, е потребно мислење од овластен ревизор кој ги исполнува условите пропишани со Законот за ревизија и Законот за хартии од вредност.

Мислењето од овластениот ревизор се однесува на тоа дали зделката со заинтересирана страна е во согласност со важечките прописи во земјата, дали зделката со заинтересирана страна е фер, односно дали вредноста на зделката е утврдена според пазарните услови, дали постои несразмерност во заемните давања на страните, дали постојат и какви било други факти и околности кои би можеле да претставуваат основ за причинување на штета со препорака до малцинските акционери дали да ја поддржат зделката со заинтересирана страна.

Друштвото може да ја реализира зделката со заинтересирана страна само доколку пред одобрувањето на зделката е добиено мислење од овластен ревизор.

Одредбите од овој член нема да се применуваат кога друштвото:

- врши исплата на дивиденда и
- издава хартии од вредност

IX. ТРГОВСКИ КНИГИ, ГОДИШНА СМЕТКА И ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

1. Трговски книги

Член 113

Друштвото во согласност со принципите на правилно водено сметководство, води трговски книги на начин што ги прави видливи сите превземени трговски, правни работи, состојбата на средствата, обврските, главнината, приходите и расходите. Трговските книги се водат на таков начин што секое трето лице експерт при прегледувањето на таквите книги може да стекне општ преглед и увид во врска со работењето на трговецот и во врска со финансиската состојба и со финансискиот резултат на неговото друштво. Трговските книги мора јасно да покажат на кој начин биле започнати зделката или поврзаните зделки, водени и комплетирани сите трговски трансакции на трговецот.

Одборот на директори има обврска да зачува примерок од секое испратено деловно писмо. Зачуваниот примерок мора да биде идентичен со испратениот оригинал.

Друштвото трговски книги води по системот на двојно книговодство: дневник, главна книга и аналитички евиденции.

Член 114

Друштвото трајно ги чува годишните сметки и финансиските извештаи.

Трговските книги се чуваат најмалку 10 години од истекот на годината за којашто се однесуваат.

Сметководствените документи се чуваат најмалку 5 години од истекот на годината во којашто се искористени за составување на трговските книги освен документите за пресметка на плати, коишто се чуваат трајно.

Годишните сметки и финансиските извештаи, трговските книги и сметководствените документи се чуваат во изворна форма.

2. Годишна сметка и финасиски извештаи

Член 115

Годишната сметка и годишните финансиски извештаи за деловната година Одборот на директори со одлука ги усвојува најдоцна до доставување на истите во електронска форма до Централниот регистар односно до 15 март наредната година.

Друштвото годишната сметка за деловната година задолжително ја доставува во електронска форма до Централниот регистар најдоцна до 15 март наредната година.

Податоците од годишната сметка составена и потпишана согласно со членот 476 ставови (7) и (8) од ЗТД, кои до Централниот регистар се доставуваат во електронска форма се потпишуваат со електронски потпис на сметководителот, односно овластениот сметководител кој ја составил годишната сметка и законскиот застапник на друштвото.

Одборот на директори може да одлучи покрај годишната сметка и финансиски извештаи предвидени со ставот 1 на овој член, да се изготвуваат и финансиски извештаи за покуси периоди од деловната година.

Годишната сметка вклучува биланс на состојбата и биланс на успехот. Финансиски извештаи вклучуваат биланс на состојбата и биланс на успехот, извештај за промените во главнината, извештај за паричните текови, применетите сметководствени политики и други објаснувачки белешки подготвени во согласност со меѓународните сметководствени стандарди.

Годишната сметка и финансиски извештаи ги потпишува генералниот извршен директор, при што го наведува датумот на нивното составување и потпишување. Одборот на директори покрај годишната сметка и финансиските извештаи е должен, по завршувањето на секоја деловна година, да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната деловна година. Во годишниот извештај за работата на друштвото во претходната деловна година, Одборот на директори има обврска објективно да ги презентира и да ги објасни главните фактори и околностите коишто влијаеле на определувањето на работењето, вклучувајќи ги и промените во опкружувањето во чии рамки друштвото дејствува, одговорот на друштвото на тие промени и нивното влијание на политиката на вложување за одржување и за поддршка во успехот на работењето на друштвото. Вклучувајќи ја и политиката на дивиденди, изворите на средства на друштвото, политиката на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина и политиката на управување со ризикот, големите зделки и зделките со заинтересирана страна, како и средствата на друштвото чијашто вредност не е одразена во билансот на состојбата според меѓународните сметководствени стандарди, изгледите за идниот развој на друштвото и неговиот деловен потфат, активностите во сферата на истражувањето и развојот, како и информациите во врска со стекнувањето сопствени удели и акции, во зависност од релевантните околности. Во годишниот извештај на друштвото се објавуваат и примањата на генералниот извршен директор и на другите извршни директори (плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права), односно надоместокот на неизвршните членови.

XI. РЕЗЕРВЕН ФОНД, ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБАТА

Член 116

Друштвото има задолжителна општа резерва како општ резервен фонд кој се формира по пат на зафаќање од нето добивката. За оваа резерва се пресметува и се издвојува 15% од добивката се додека резервите на друштвото не достигнат износ којшто е еднаков на една петтина од основната главнина. Ако така создадената резерва се намали, мора да се дополни на ист начин.

Додека општата резерва не го надмине определениот износ од ставот 1 на овој член добивката може да се употребува само за покривање на загубите.

Кога општата резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби, со одлука на собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, ако таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со став 1 на овој член.

Она што во резервата е внесено врз основа на доплата на акционерите, не може да се употреби за дополнување на дивидендата.

Член 117

Собранието одлучува за покривање на загубата .

Во одлуката за покривање на загубата се наведуваат изворите за нејзиното покривање, а особено: од дотации, со отпис на побарувањата на доверителите, на товар на задолжителната општа резерва, на товар на посебните резерви за покривање загуби и на товар на главнината со нејзино намалување.

Со одлуката од ставот 1 на овој член, неможе да се вршат измени во загубата на друштвото.

Заради покривање на определени загуби или за други издатоци кои ги определува собранието се воспоставува посебен резервен фонд.

XII. РЕВИЗИЈА

1. Ревизија од овластен ревизор

Член 118

Финансиските извештаи се предмет на ревизија и неможат да бидат одобрени од собранието ако на нив не е извршена ревизија од овластено друштво за ревизија.

Овластениот ревизор го избира собранието пред истекот на деловната година за којашто се врши ревизијата.

Генералниот извршен директор е должен да му овозможи на овластениот ревизор увид во целокупната документација вклучително и она што се смета за деловна тајна.

Овластениот ревизор на финансиски извештаи поднесува извештај за извршената ревизија, според меѓународните ревизорски стандарди објавени во “Службен весник на Република Северна Македонија”.

Член 119

Генералниот извршен директор по добивањето на извештајот за извршената ревизија, заедно со годишната сметка и финансиски извештаи и годишниот извештај за работата на друштвото им ги доставува на Одборот на директори. Истовремено, на Одборот на директори му се доставува и предлог на одлука за распределба на остварената добивка, којашто ќе биде доставена на собранието за одлучување.

Неизвршните членови се должни да ги проверат годишните сметки и финансиските извештаи и предлогот на одлуката за распределба на добивката. На барање на неизвршните членови овластениот ревизор е должен да присуствува на седницата на Одборот на директори.

Неизвршните членови му поднесуваат на собранието писмен извештај за резултатите од контролата. Во извештајот неизвршните членови го соопштуваат начинот на којшто извршиле контрола и обемот на контролата над управувањето со друштвото за време на претходната деловна година. Во извештајот се изјаснува и за резултатите од извршената ревизија спроведена

од страна на овластениот ревизор за годишната сметка и финансиските извештаи и за приговорите на ревизорот на составената годишна сметка и на финансиските извештаи и предлага дали тие треба да бидат усвоени или не.

ХIII. СТАТУСНИ ПРОМЕНИ НА ДРУШТВОТО

Член 120

Кон друштвото може да се присоедини друго друштво (друштво што се присоединува) или друштвото може да се присоедини кон друго друштво (кон друштво што презема).

Друштвото може да се спои со друго друштво, со основање на ново друштво -корисник.

Друштвото може преку поделба, истовремено, да го пренесе сиот имот и обврските на две или повеќе новоосновани друштва (раздвојување со основање) или на две или повеќе постојни друштва (раздвојување со преземање). Друштвото може преку поделба, дел од својот имот и од обврските да ги пренесе на едно или на повеќе ново основани друштва (издвојување со основање) или на едно или на повеќе постојни друштва (издвојување со преземање) при што друштвото нема да престане.

Поделбата на друштвото може да се спроведе и со истовремено пренесување на сиот имот или на дел од имотот и на неговите обврски на нови друштва и на постојни друштва (комбинирана поделба со раздвојување со основање, раздвојување со преземање, издвојување со основање и со издвојување со преземање).

Одлука за присоединување, спојување или поделба донесува собранието според условите и начинот, предвидени со закон за измена на овој Статут.

Одборот на директори и органот на управување на друштвото со кое се врши присоединувањето, односно органот на управување на друштвото со коешто се спојува или со органот на управување на друштвото коешто презема при поделба на друштвото склучуваат спогодба во која ќе ги усогласат условите под коишто ќе се изврши присоединувањето, спојувањето, односно поделбата. Спогодбата се составува во форма на нотарски акт.

Ако поделбата на друштвото се врши со поделба со раздвојување со основање или со издвојување со основање на нови друштва, Одборот на директори ќе донесе план за поделба.

Планот за поделба со сите негови прилози се составува во форма на нотарски акт.

Член 121

Најдоцна еден месец пред одлучувањето на собранието за прифаќање на спогодбата, односно на планот за поделба, Одборот на директори, согласно законот објавува во “Службен весник на Република Северна Македонија” и најмалку во еден дневен весник известување за склучената спогодба, односно донесениот план за поделба.

Спогодбата, односно планот за поделба и прилозите коишто се нивни составни делови се ставаат на увид на сите полномошници на акционери во седиштето на друштвото. Во објавувањето од ставот 1 на овој член се наведуваат времето и другите подробности коишто се од значење за секој полномошник на акционер да може да изврши увид.

Во рокот од ставот 1 на овој член спогодбата, односно планот за поделба се доставуваат до Трговскиот регистар за да се изврши предбележба. По извршената предбележба во “Службен весник на Република Северна Македонија” се објавува дека е извршена предбележба во Трговскиот регистар и дека спогодбата, односно планот за поделба се дозволени за увид.

Член 122

Спогодбата, односно планот за поделба мора да го прегледа овластен ревизор. Овластениот ревизор го назначува Одборот на директори.

Извештајот за извршената ревизија мора да го содржи мислењето на ревизорот дали индексот на размената на акциите е праведен и разумен.

Член 123

Одборот на директори составува извештај во писмена форма, во којшто во подробности ќе ги:

- Образложи причините, односно целта којашто треба да се постигне со присоединувањето, спојувањето и поделбата.
- Образложи правните и деловните прашања како и предложените правни и економски основи под коишто ќе се врши присоединувањето, спојувањето и поделбата.
- Објасни критериумите и методите со коишто е уреден соодносот според кој ќе се врши замена на уделите односно на акциите и критериумите за нивната распределба.
- Образложи содржината на документите и на предлогот на актите за присоединувањето, спојувањето и поделбата.
- Опише тешкотиите коишто се појавиле во текот на постапката при процената на имотот и на обврските.
- Наведе непаричните влогови, како и проблемите коишто произлегле при нивната процена што се врши според членот 35 од ЗТД, и ќе се упати на извештаите според кои овие непарични влогови биле проценети и на начинот на којшто извештаите се достапни за увид.
- Образложи промените на имотот и на обврските настанати од денот на склучувањето на спогодбата, односно на донесувањето на планот за поделба до денот на одлучувањето на акционерите, односно на собранието на коешто ќе се одлучува за присоединувањето, спојувањето и поделбата, и
- Објасни измените што се извршени во спогодбата, односно во планот за поделба заради нивна обврска да постапат според укажувањата на овластениот ревизор.

Член 124

Најмалку еден месец пред денот определен за одлучување на собранието на коешто треба да се одлучува за потврдување на спогодбата, односно на планот за поделба, Одборот на директори е должен на акционерите да им овозможи во седиштето на друштвото да се запознаат со документацијата за остварувањето на присоединувањето, спојувањето, односно поделбата, а особено со:

- Спогодбата, односно со планот за поделба со сите нивни прилози.
- Годишната сметка и со годишниот извештај за работењето на секое од друштвата коешто учествува во присоединувањето, спојувањето, односно поделбата за последните 3 години.
- Годишната сметка подготвена во согласност со членот 524 од ЗТД.
- Извештајот подготвен од Одборот на директори и од органот на управување на друштвото коешто се присоединува односно спојува.
- Извештајот на овластениот ревизор, и
- Други значајни информации и известувања коишто се значајни за одлучувањето за присоединувањето, спојувањето, односно поделбата.

Годишните сметки од ставот 1, алинеја 2 на овој член се составуваат во согласност со прописите коишто важеле во времето кога се составувани.

Член 125

Спогодбата, односно планот за поделба станува полноважен откако ќе го прифати собранието.

Одлуката за потврдување на спогодбата, односно на планот за поделба се донесува на начин на којшто се донесува одлука за измена на овој Статут.

Одлуката за потврдување на спогодбата, односно на планот за поделба од ставот 1 на овој член се смета за одлука за присоединувањето, спојувањето, односно поделбата.

Собранието истовремено со одлука за присоединувањето, спојувањето, односно поделбата со раздвојување со преземање и со издвојување со преземање донесува и одлука за измена на овој Статут, а со одлуката за поделба со раздвојување со основање и со издвојување со основање донесува одлука за Статут на ново основаното друштво.

Записникот од собранието од ставот 1 на овој член го води нотар.

Спогодбата, односно планот за поделба се приложува кон записникот од седницата на одржаното собрание како негов составен дел.

Член 126

На акционерот кој се изјаснил дека не сака за акциите кои ги застапува да преземе акции во друштвото што презема, во новото друштво-корисник коешто настанало со спојување, во ново основано друштво, друштвото е должно да му ги откупи акциите според цена утврдена во одлуката за присоединувањето, спојувањето, односно поделбата.

Ако акционер не ја прифати понудената цена од ставот 1 на овој член, најдоцна во рок од 30 дена од денот на одбивањето на понудата, може да поднесе предлог до судот да ја утврди вредноста на акциите. Акционерот ги губи сите права од акциите, освен правото за надомест на неговите акции.

Друштвото може врз основа на одлуката на судот, да им исплати зголемен износ на сите акционери кои поседуваат акции од ист род и класа во износ што бил исплатен врз основа на одлука на суд.

Акционерот од друштвото кога се присоединува, се спојува, односно се дели не може да има други барања од имотот на друштвото што презема, односно од новото друштво-корисник ниту од друштвото што презема дел од имотот и од обврските на друштвото поделено со раздвојување, со преземање или издвојување со преземање, односно од ново основаното друштво, односно со поделба на друштвото со раздвојување со основање или со издвојување со основање.

XIV. РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИТЕ СО СПОГОДБА ИЛИ СО АРБИТРАЖА

Член 127

Споровите меѓу акционерите што се однесуваат на овој Статут, општите акти на друштвото и одлуките на собранието најпрвин се решаваат спогодбено, вклучувајќи го посредувањето (медијација) и преговарање.

Ако не можат да се решат споровите од ставот 1 на овој член спогодбено, споровите можат да се решаваат и преку арбитража ако така акционерите се договорат.

Собранието усвојува правилник за посредувањето (медијација) и преговарањето како и правилник за арбитражно решавање на споровите.

XV ИЗМЕНА НА СТАТУТОТ И ДРУГИ ОПШТИ АКТИ НА ДРУШТВОТО

1. Начин и постапка

Член 128

Овој Статут се менува со одлука за измена на стаутот.

Постапка за измена на статутот можат да поведат Одборот на директори, како и акционерите кои имаат најмалку една десетина од вкупниот број на акциите со право на глас. Иницијативата во форма на амандмани се доставува до Одборот на директори.

Предлогот на одлуката за измена на статутот во којшто се наведени предложените измени, без разлика на тоа кој ја дал иницијативата, го утврдува Одборот на директори. Утврдениот предлог на одлука за измена на статутот мора да биде образложен.

Член 129

Одлуката за измена на статутот ја донесува собранието.

Одлуката за измена на статутот се усвојува со мнозинство на гласови кое не може да изнесува помалку од две третини од акциите со право на глас преставени на собранието.

При секои измени и дополнување се изработува пречистен текст на Статутот. Собранието со одлуката за измена на статутот го овластува Одборот на директори /правната служба да

подготви пречистен текст на Статутот во којшто се внесуваат измени и дополнувања извршени со одлуката за измена на Статутот, како и одредбите од одлуките кои имаат карактер на одлука за измена на Статутот утврдени со закон.

Ако измените и дополнувањата на овој Статут содржат податоци што се запишуваат во Трговскиот регистар, измените и дополнувањата задолжително се објавуваат во “Службен весник на Република Северна Македонија”.

Генералниот извршен директор примерок од пречистениот текст доставува до Централен регистар на Република Северна Македонија којшто го води Трговскиот регистар.

Член 130

Измената на Статутот влегува во сила со денот на донесувањето на одлуката за измена на Статутот, освен ако со одлуката за измена на Статутот не е определен друг датум на влегување во сила.

2. Други општи акти

Член 131

Други прашања што се од значење за друштвото а не се уредени со овој Статут, се уредуваат во согласност со закон и овој Статут со други акти на друштвото, како што се правилник, правила, деловник, одлука, колективен договор и други.

Општите акти на друштвото што не се во спротивност со закон и овој Статут се применуваат до нивната измена.

Другите општи акти на друштвото влегуваат во сила со денот на донесувањето, освен ако со општиот акт не е поинаку определено.

3. Објавување на Статутот и другите општи акти

Член 132

Статутот и другите општи акти на друштвото се објавуваат на огласна табла на друштвото и на друг начин.

XVI **ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**

Член 133

Со влегувањето во сила на овој Статут престанува да важи Статутот на Тутунски комбинат АД-Прилеп, бр.02-1/22 од 17.06.2015 година.

Член 134

Овој Статут е напишан на македонски јазик.

Статутот на друштвото, одлуките за измени и дополнувања на Статутот, како и пречистениот текст на Статутот ги потпишува Претседавачот на Собранието на акционери на друштвото.

Собрание на акционери на
Тутунски комбинат АД Прилеп
Претседавач,
Зоран Трајкоски

